

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr

Bérmentesen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilvántartás minden garandsor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.
ZEMPLENVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes sor után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.

Kiemelt díjazás a körzettel ellátott hirdetéseknek, melyek tértéríték szerint minden 5 centiméter után 3 kr számítanak.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetést a „Zemplén” nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

9280. sz. Zemplén vármegye alispánjától.

I.

10 fősolgabirónak.

Közhirre vétel végett tudatom, hogy Tokaj községében egy db. ökor lépfenében elhullott, a szükséges óvintézkedések a szokásos zárlat elrendelésével megtétettek.

II.

9222. 9264.

Közhirretétel végett tudatom, hogy borsodvármegyei Palkonya községben 2 db ló s Kapozs-Apátiban pedig 1 db ló takonykor miatt kiirtott, a ló állományra 60 napi zárlat rendeltetett.

III.

9440. 9441. 9442. 9443.

Közhirretétel végett tudatom, hogy Sáros vármegyében fekvő Mesztiszko község szarvasmarha állományára előfordult veszettségi eset miatt június hó 1-től számítandó 3 hónapig s ugyanottan ebekre 60 napi,

Hönigh község szarvasmarha állományára vérhas miatt 14 napi,

Ressó község szarvasmarha állományára lépfene miatt 21 napi,

Szabolcs vármegyében fekvő Mándok község ló állományára takonykór miatt, Mogyorós község szarvasmarha állományára pedig lépfene miatt zárlat rendeltetett.

S.-a.-Ujhely, 1888. júni 22.

Matolai Etele, alispán.

29004/VIII. sz. Magyar királyi belügyminister.

Körrendelet.

Vesztett eb által megmárt egyéneknek gyógykezelését végett Párisba Pasteur tanárhoz való kiutazása tárgyában kiadott rendeleteimben több ízben kijelentettem, hogy annak kiderítésére, vajjon az illető eb tényleg veszett volt-e, továbbá annak elbírálására, vajjon a marás óta lefolyt idő, a baj kiterjedését nem zárja ki és általában a betegek minősítették-e arra, hogy gyógykezelés alá véssenek? az illetők e helyt szakbizottság elé állítandók és ott megvizsgálándók, és csakis, ha a bizottság őket alkalmasoknak találja, utazhatnak ki Párisba.

Kijelentem továbbá, hogy az illetőknek, miután nem e helyről küldetnek ki a kellő utazási

és a tartózkodásra szolgáló költségekkel el kell lenni látva, kilátásba helyezvén, hogy amennyiben azok, kik minősítve vannak, a szükséges teljes összegből némi csekély rész még hiányoznék: tá mogatásképpen csekély segélyben fognak e helyt részesíttetni, és általában közben fogok járni, hogy Párisban Pasteur kóródáján gyógykezelést nyerjenek.

Daczára ezen utasításaimnak, miután tapasztatott, hogy a törvényhatóságok által itteni közbenjárás nélkül több ízben közvetlenül ajánló levelek kíséretében küldettek ki egyének Párisba, illetve ilyenek saját költségükön mentek ki és kiérkezésük után minden segéd- és pénzeszközökből kifogyva, a nagykövetség közvetítését kénytelenek igénybe venni, ami nagy megterheléssel és visszássággal jár, amennyiben azon összegek rendszeren megtérítetlenül maradnak, illetve a községekől vagy az államkincstárból követelgetnek, ennél fogva hivatkozással az 1886. évi március hó 2-án 13062. és az 1887. év július hó 28-án 46906. sz. rendeleteimre felhivom a törvényhatóságot, hogy miután a Pasteur-féle intézet nem kórház, melyben veszett eb által megmárt egyének felvételnek, ingyen ápolatnak és eltartatnak, hanem csakis tankóroda jellegével bír, a melyben a bejáró betegek gyógykezeltetnek ugyan, de elhelyezésükről gondoskodva egyáltalán nincs: ennél fogva és mert talán ezen tévhit, hogy a kimenő betegek Pasteur kórházában ingyen ápolatnak és látatnak el, szolgálhatott alapul ezen gyakori kiküldetéseknek — erélyesen intézkedjék aziránt, hogy jövőben a fentiek szigorú megtartása mellett csakis oly egyének Párisba küldetése hozassék javaslatba, kik úgy a szükséges utazási, valamint az ottani tartózkodásra szükséges pénzeszközökkel nagyobbrészt tényleg el vannak látva.

Az itteni közbenjárás és a szakbizottság vizsgálása nélkül Párisba utazó egyének ezentul Párisban sem segélyben, sem bármi kedvezményben részesíttetni egyáltalán nem fognak. Mi az illetőknek előre is okvetlenül tudtukra adandó.

Budapesten, 1888. évi május hó 12-én.

A minister helyett:

Lukács György,
 államtitkár.

Zemplénvármegye bizottságának S.-a.-Ujhelyben 1888. évi május hó 24-én és következő napjain tartott közgyűléséből.

289/7475. kgy. sz. Olvastatott az állandó választmány határozati javaslata a m. kir. belügy-

ministernek f. évi 27,357. sz. a. kelt azon körrendeletére vonatkozólag, melyben közmérlegekül a »Fairbanks«-féle gyár készítményeit ajánlja.

A határozati javaslat értelmében a ministeri körrendelet másolatban a 10 járási fősolgabirónak oly felhívással rendeltetett kiadatni, hogy a jársuk területén lévő vásártartási joggal bíró azon községeket, melyek hiteles közmérleggel nem bírnak, ilyeneknek a »Fairbanks«-féle gyárból való beszerzésére kötelezzék, a többieket a községek érdekében erre buzdítsák, illetőleg őket a beszerzés körül nyerhető előnyökről világosítsák fel.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

Barthos József,
 tb. aljegyző.

Kiadta:

Viczmány Ödön,
 főjegyző.

Zemplénmegye bizottságának S.-a.-Ujhelyben, 1888. évi május hó 25. és 26. napján tartott rendes évnegyedes közgyűléséből.

227/5836. sz. Olvastatott a nmgv földm. ipar és keresk. miniszteriumnak f. évi 19273. sz. a. a Mandl Lipót győri volt szeszgyár igazgató által feltalált szernek, mint óv- és gyógyszernek teljes kipróbálása céljából a kísérletek legtagasabb körben való folytatása tárgyában kelt kegyes intézvénye.

A felolvasott ministeri intézvény másolatban a vmegye 10 fősolgabirójának, főorvosának, járás és körorvosoknak kiadatni és a »Zemplén«-ben közöltetni határozattak.

Kmf.

Jegyzette:
 11-od aljegyző.

Kiadta:

Viczmány Ödön,
 főjegyző.

(Másolat).

Földművelés-, ipar- és keresk. m. kir. miniszter 19273. sz. Valamennyi törvényhatóságnak. Mandl Lipót a győri szeszgyárnak volt igazgatója, a mult évben azon kérelemmel járult elélem, hogy tétessék kísérleteket azon szerrel, melynek összetételét ő találta fel, s melyet mint óv- és gyógyszer biztos sikerrel vél alkalmazhatni a szarvasmarhák ragadós tüdőlob betegsége ellen. Tekintettel arra, hogy a nyugot-európai államok már óriási áldozatot hoztak ezen betegségnek leküzdésére, anélkül, hogy azok eredményre vezettek volna, tekintettel továbbá arra is, hogy hazánk északi részeiben néhány év óta ezen betegség aggasztó módon kezd terjedni, elrendeltem, hogy ezen szerrel kísérletek tétessenek. A kísérletek

denütfeltaláljuk a nyelvújítást, mely legtöbbször nem csak a nyelvet, hanem a szellemet is megújította, rálehelte jótékony hatását a közérzelemre s a jobb idők kezdete volt.

Olaszországban Dante, Petrarca és Boccaccio kezdik meg azt, munkájuk azonban még csak kezdet volt, nyelvük még olykor darabos, a kifejezések erőtelteket. Kezdetnek azonban elég volt s követőket találtak. Ariosto és Tasso a költői, Guiccardini és Machiavelli a prosai nyelvben az újítást diadalra juttatták s nyelvük kibontakozva a szegénység és korlátoltság lenyűgöző bilincsei közül, olyanná lett, melynek ereje, szépsége az egész Európát bámulatra ragadta.

Franciaországban az I. Ferenc által felállított Collège Royale volt megindítója a nyelvújításnak, mely számos fordítást által a nyelvet új szók és fordulatokkal gazdagította. Az így megkezdett nyelvújítás azonban Bonsard s iskolájának működése által elfajult, miért az ősi nyelv védői a nyelvújítás ellen a harcot megkezdik. Majd Richelieu, hogy ezen irodalmi küzdelemnek véget vessen, az Akademia által egy szótárt készített, mely a használható szavak s kifejezések mind magában foglalta s a nyelvújításnak egy ideig véget vetett. Az Akademia szótárának e lebilincselő hatása ellen a forradalom emelt szót s a nemzeti convent egy új szótár, nyelvtan készítését rendelte el. E működés azonban az Akademia hatását igen kis mértékben ingatta meg.

Dániában Keresztély, a király maga kezdi meg a nyelvújítást s a később felállított Tudós

Társaság a jó izlés terjesztése által teljes diadalra emelte azt. A svédéknél szintén a király, Gusztáv, adja meg a jelt a szószármaztatás és a szabadabb fordulatok használatára.

Sokban megegyezik a mi nyelvújításunkkal a németeké, nemcsak azért, mert Kazinczy mesteri a német nyelv és írók voltak s az is eredeti nyelv s ázsiai eredetű; hanem különösen a körülmények, melyek között létre jött, hasonlóságánál fogva. Németországban is, mint nálunk, a latín nyelv uralkodott s egyes időszakokban, különösen a harminc éves háboru után, előtt minden szellemi életet. A latin nyelv ez uralmához — éppen mint nálunk — lassanként hozzá kapcsolódott a már akkor elég művelt francia nyelv használata s a szellemi élet minden irányu nyilvánulása latin vagy francia nyelven történt. A nemzeti alap mellözve lón, vagy a kik németül irtak, azok munkái is telve voltak francia s latin szavakkal.

A nyelvújítás szükségét egyes társaságok érezték meg legelőször s ez irányban a munkát meg is kezdték, de járatlan uton haladván, el-tévedtek s nyelvrontókká lettek. Az így megkezdett munkát tovább folytatták egyes írók, de nagyon csekély eredménnyel, míg végre fellépett a német nyelvújítás két hatalmas mestere: Klopstock és Adelunk. »Amaz lelkes munkái, emez mély tudománya; amaz tiszta izlése, emez fáradhatatlan szorgalma által a nyelvújítás nagy munkáját bevégezték« s a későbbi halhatatlan költők munkálkodásukkal a sikert biztosították.

TÁRCA.

A nyelvújítás jogosultsága és szükségessége.)

— A Zemplén eredeti tárcája. —

(Folytatás és vége).

... Licuit semperque licebit
 Signatum praesente nota producere nomen.
 Horatius.

A nyelvújítás azonban nem csak szükséges volt, hanem *jogos* is. Jogot adott arra úgy a más nemzetek, mint saját őseink példája.

Már Homér is nyelvújító volt. Cicero, Horatius szógyártóknak nevezik magukat s Cicero dicséri Varrot, hogy mind szóban, mind ismeretekben gazdagította honját. Sallustius, Tacitus szintén ez irányhoz tartoztak s annál szebbnek tartották munkáikat, minél inkább megtetszett azokon a görög szín és izlés: szószármaztatás s mondatszerkezet tekintetében a legszabadabban mozogtak. A görögök utánzása annyira befolyással volt a latin nyelvre, hogy általános lett e szólás: »Latius sermo quidquid umquam habuit elegantiae atque venustatis, id ex Graecis fontibus accersitum est.«

Az európai nemzetek irodalmában is min-

*) Részlet a „Zemplén” 25-ik számában érintett és a s.-pataki főiskola tanári kara által 10 db arannyal jutalmazott pályaműből, melyet betűnyi változtatás nélkül mutatunk be olvasóinknak. Szerk.

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

szakértő közegemnek közbenjött és ellenőrzése mellett eszközöltetvén, figyelemre méltó eredményre vezettek, ennél fogva e szernek, amely szakszerű vizsgálat alapján az emberi és állati egészségre nézve nem ártalmas, teljes kipróbálását és e célból a kísérleteknek a legtagasabb körben való folytatását határozta el. Erről a törvényhatóságot tudomásvétel végett értesitem azzal, hogy amennyiben a ragados tudólok a törvényhatóság területén már fellépett volna, figyelmeztesse az érdekelt marhatulajdonosokat ezen szerre, illetőleg arra, hogy az esetben, ha beteg marhák ezen szerrel kísérleteket tétetni óhajtanának, ez iránti kívánságukat a törvényhatóság utján mielőbb tudomásomra hozzák, hogy ily módon, az ezen szerrel való rendszeres kísérletek fogadására, illetőleg a kísérletek ellenőrzésére az illetékes ker. állami állatorvost utasíthassam. Végtül megjegyzem, hogy ezen kísérleteknél az érdekelt marhatulajdonosokat csakis a szer megrendeléséből folyó csekély költségek fogják terhelni. Bpest, 1888. ápr. 10. Széchényi, sk.

A XIX. század boszorkányai.*)

Mig a kormány, egyházi és világi hatóságok, lelkészek s tanítók, attól az örök igazságtól áthatva, hogy minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs, a népnevelés és közmorál szent érdekért fáradozva a közművelődés oltárai fölé templomokat építenek s a közszellemet magasabb nézőpontok felé irányozzák: addig a társadalom legalsó rétegében teljesen szabadjára hagyva (tisztelt a kivételnek) eszevesztett boszorkány-táncot jár a pór nép apraja-nagyja, az ugynevezett falusi fonóházakban.

Hogy ezek a bünbarlangok, a sátán tanyái: a fonóházak mily ártalmára vannak a társadalomnak ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben, mi, akik a nép között s vele élünk, sokan és igen sajnosan tapasztaljuk: de a legkeservesebben tapasztalhatták demoralizáló hatásait e szabadalmazott tivornyahelyeknek azok a családanyák, akik leányaikat, mi rosszat sem sejtve, itten éjfelelégig kint maradni engedik s ottan éjfelelégig át szabadon magukra hagyják.

A fonóházak tulajdonosai rendszerint rovtól előléletű, az emberiség magasabb érdekei iránt érzékkel már abszolute nem bíró, affajta javas asszonyok, akik a falusi legények szilajságára és a leányok tapasztalatlanságára spekulálva, télnék idején anynyi jövedelemre iparkodnak szert tenni, mennyi nekik a gondtalan megélhetéshez a nyári hosszú napokon át elegendő. Ezek a „paraszt légyott”-ok többnyire a községnek valamely félreeső zugában épült házak.

* E cikkben talán feketébbnek van festve az ördög, mint amilyen fekete. A segítség kiáltásából, mintha kihallatszanék a lélekharang szavának hallucinációja is; mindazonáltal mert a cikk szakembertől vagyis néptanítótól ered, aki a társadalmi bajokat eredő forrásuk mellett, a nép-életben vehette fontolóra — kiadjuk s ajánljuk a községi előljárók s erkölcs-nemesítő egyesületek kiváló figyelmébe. Szerk.

De nemcsak az idegen népek, hanem saját őseink példája is jogossá teszi a nyelvújítást.

A nyelv változása, ujlása soha sem az idő kérdése, az mindig történik. Történt ez nálunk is folytonosan. A mióta nyelvünk Európába beköltözött, azóta időszakonként változott s ujlult. Már mindjárt kezdetben a földművelés felvétele, a mesterségek szaporodása, a városi élet, az új viszonyok, t. i. a keresztyénség, királyság, vármegyei rendszer követelte, hogy nyelvünk bővüljön s a szomszéd nemzetek meghonosult szavait átvegye vagy átalakítsa. Mindez azonban a nyelv jellemét szorosabb értelemben meg nem változtatta. Elvesztette ugyan azt a teljes tisztaságot, mely bölcsőjében, Ázsiában jellemezte, lehullt ugyan róla az eredetiség himpora, de maga az eredetiség megmaradt! Ha végig tekintünk az egyes irodalmi korszakokon, más azoknak a nyelve, más a kifejezése. A mint változott a műveltség s terjedt a tudományosság, bekövetkezett a nyelvújítás szüksége is. »Bizony szegény ez a magyar nyelv!» mondja Zrinyi, ki az újítás szükségét már megérezte.

A XVI. század írói már nem csak érzik e szükségét, hanem gyakorolják is a szóképzés szabadságát. Pesti, Tinódi, Veranchich, Komjáti, Telegdi, Heltai nem csak régi tóket ujtának fel, nem csak ismeretlen alakban használják az egyes szavakat, hanem azoknak értelmét is megváltoztatják, s új szokat is képeznek (különösen Calepinus), s idegenből vesznek át. Az a szellemi

ban folynak le éjszakánként, hogy annál jobban és szabadabban üzhesse ottan a bűn a jó erkölcsök ellen intézett incselkedéseit.

A fonóba járó legények és leányok világitásra hetenkint bizonyos összeget fizetnek, azonkívül pedig a helyetadó korhely asszonynak megtisztelő fizetésül esténként sorban egy-egy szakajtó liszt, egy-egy db szalonna, pár tojás, zsír, egy zsákocská kukurica stb., e féle élelmi szer, valamint tüzelő fa is jár ki; persze ezekről a szülőknek aligha van tudomásuk, de annál jobban ért az ilyen csempészetekhez a fiatalság, aki ugy se kérdezi azt, hogy mi hol áll a padon, meg a kamarában s nem igen szokta felgondolni, hogy több nap, mint kolbász. Így kezdődik és folytatódik a lopás gyermekek és szüle között, aminek idővel nagyon szomorú elfajulásai vannak.

Az ilyen átkos helyekre esténként összegyűl 40—60 legény és leány, hol egy órai fonás után kezdődnek a „kutba estem”, „ördög vagyok”, „ki szeret engem?” stb. eféle erkölcsrontó társas játékok és a szemérmert előlő trágár kifejezések. A dárídó eltart éjfélt után 3—4 óráig is, s a rendet nem tisztelő fonóházi gyűlevész népség széteszlik az éjjeli nyugodalmat élvező lakosság boszuságára ordítózva, lármázva, danolva vagy istenkáromlást végezve. Persze a falusi bíró ezt be nem tilthatja, már csak azért sem, mert a fonóháznak az ő gyermeke is egyik legrendesebb tagja.

A felserdült duhaj nép a fonóba elcsalja kisebb iskolás testvéreit is, s az ilyen ártatlan, apró teremtés ha már egyszer oda szokott, könyvét s a tanulást megutálja, megveti, az iskolát kezdi kerülni, s az ilyen szerencsétlen házak miatt már kiskoru gyermekeknél kezd megrendülni az erkölcs, az iskola iránti hajlamot kizárja a fonóház szeretete.

A fonóba járó fiatalok vasárnaponként bálakat is rendez kedvelt tanyáján, s ilyenkor a leányok liszt- és főzelékféléiről, a legények pedig hus- és pálinkáról tartoznak gondoskodni, persze mindez pénzbe nem kerül, mert a legények nagyon jól tudják azt, hogy melyik gazdasszonynak, hol és hány tyukja, kacskája és libája van, s ha az ilyen ártatlan szárnyas jószágokat megfizetik, azt csak *virtus*-nak és *kunszt*-nak tartják. Itálban sincs hiány. Icig a hozzá vitt lopott kukuricáért, gabonáért ad anynyi vitriólos pálinkát, hogy a mulató kompánia csupa virtusból, akár a sárga földig leszáthatja magát attól.

A mulatságon nincs ugyan muzsika, de annak pótlásául e dárídókba meghívják a szülőket is, hogy a tőlük lopott és véres verejtékkel szerzett ételekből és italokból ők is részt vegyenek. S mennyire örül, rajong

áramlat, mely a reformációval jött be hazánkba, sok idegen eszmét s műveltséget honosított meg, melyek kifejezésre, szavakra vártak. Ha nem volt név, melylyel az új ismeret megnevezhetők volna, új szót kellett alkotnunk, vagy az idegen szót, kifejezést kellett átvennünk vagy áthasonítaniunk.

A XVII. sz. e nembeli munkája még nagyobb lett. Itt már határozott nyelvtudósokkal találkoztunk, kik nyelvünk természetét igyekeznek kifejteni. Geleji Katona „Grammatikácskájá” oly mű, mely megérdemelte volna, hogy nyelvújítóink példaadónak használják. E mű is érzi a nyelv szegénységét s a II. rész XXXVI. részében erősen panaszkodik, hogy nincs a magyar nyelvben a gondolatok kifejezésére elég szó. Új szokat ajánl, melyek közül némelyeket sajátos etymológiával magyaráz. Komáromi, Pereszélyi, Kövesdi, Tótfalusi, Kiss, Csécsi János több, kevesebb szerencsével igyekeznek nyelvtani szabályokat s szószármaztatási elveket adni. Zrinyi, Medgyesi, Geleji, Apáczai, Mártonfalvi, Pázmán, Gyöngyösi s mások újító szelleme nemcsak régi szokat hoz divatba, hanem merész lesz a nyelvkezelésben is. Szenci Molnár zoltár-fordításai s Gyöngyösi versei olykor szép eredményt tüntetnek fel e szabadsággal. Sőt e kor vallásos irodalmában az a méltóság is, mit a nyelvnek a teljes hangzatu mondatok, periódusok nyujtanak, gyakran kifejezést nyer; a szóbőség pedig előnyösen változik. Használatba vesznek divatból kiment szokat; más értelemben vesznek

az anya ilyenkor, amidőn látja, hogy az ő kedves Rózsikáját, hogy öleli, mint csokolja az a tűzről pattant Sándor, a falu rossza. S ez így megy télen át napról-napra nemcsak a falukon, hanem a városok legféltre-esőbb utcáiban is.

A közerkölcsöknek e szánandó elfajulásán hatóságilag lehet csak s kell is segíteni, mert a tiszta erkölcs, ha egyszer megvész „Róma ledől s rabigába görbed. . .”

Szerény nézetem szerint ez a baj csak úgy lenne orvosolható, ha a népnevelés és társadalmi finomodás ügyéért melegen érdeklődő vármegyei közigazgatási bizottságunk az ellenőrizhetés kedvéért ez erkölcsrontó fonóházakat a járási főszolgabírák által falvankint összeiratná, azután betiltatná*, s a fonóházakat fentartó vén banyák őrszemmel való kísérését a portyázó csendőr-őrök vizsga szemeire bizná.

Ezek a „vén banyák” a XIX. század boszorkányai.

A pokolra velük! —

Kárpáthy Péter.

Levelezés.

— Torna-ünnep Sárospatakon. —

A múlt hónap 24-én Sárospataknak bőven kijutott a jóból. Iskolai évzáró-ünnepség kettő is volt, egy hivatalos és egy tisztán művészi jellegű, azután jött a torna-ünnepség zászlószenteléssel egybekötve. A közönség szinte kimerülhetett már mikor az utóbbira került a sor és mégis váratlan számban volt ezen is jelen.

A sárospataki ifj. torna-egyesület különben nem most adott először életjelt magáról. Már évekkkel ezelőtt rendszeren tartott egy-egy disztornaszatot s mindig kiérdemelte a közönség elismerését. A legutóbb lefolyt iskolai év végén már egy nagyobb szabású ünnepséget rendezett, melyet zászlószenteléssel kötött egybe. Maga az egyesület mindent elkövetett, hogy a siker teljes legyen, de kétségkívül, legbátoritóbb záloga volt az ünnepség sikerének az, hogy szerencsés volt az egyesület zászló-anyául dr. Kun Zoltánné öngagságát megnyerhetni, ki készséggel engedett az ifjuság kérelmének.

A tágas torna csarnok volt a zászlószentelés színhelye, melyet a közönség csaknem teljesen megtöltött. Az ünnepséget Molnár Lajos tanár-elnök nyitotta meg rövid beszéddel, melyben hangsúlyozta a testedés, testfejlesztés fontosságát, szükséges voltát s hogy »a világlajától távol álló kis városunkban . . . a főiskolának minden szép, jó és igaz iránt lelkesülő ifjusága, mely mindig hü maradt az őseitől örökségképen reá hagyott szellemhez, megvalósítja a régi, de ma is igaz elvet »Sana mens in corpore sano.« Kiemelte, hogy az ifj. torna-egyesület nemcsak mulatság és egyszerűen testedés, hanem kiválólag hazafiai érzéseket nevelő célból is alakult, hiszen »nem az a város erős,

* Az alsó-hrabóci magyar tannyelvű állami iskolának 1886/7. tanévi számadásában találkoztunk egy ilyen bevételi tétellel: „A közs. előjáróság által özv. K—r M—nénál betiltott fonóházban megtartott vendégeskedésből bevett bírság 2 frt.” A.-Hrabóc község bírájának példáját egész bátran követheti a b.-zsadányi bíró is, akit erre maga cikkirő is kényserirhet, szükség esetében a járási főszolgabíró által. Szerk.

azokat, nagy számu új szokat s szokatlan kifejezéseket vesznek fel az előadásba.

A nyelvújítás tehát nincs időhöz kötve, az folytonosan tartott s a nyelv folytonosan változott. Ha ujak az idők, ujak lesznek az emberek, ujl lesz maga a nyelv is. E természetes következmény most a XVIII. században is bekövetkezett! A nemzeti művelődés megállott; a nyelv természetes fejlődése is megszűnt. A korábbi idők vívmányait eltemette a XVIII. század közönyössége. Most már nem folytatni kellett a munkát, hanem teljesen újból kezdeni azt. Gyökeres reformra volt szükség, hogy a mulasztást kipótoljuk!

Ha mindennek a célja a fejlődés; ha a nemzeti létnek szükséges oka, alapja a nyelv művelődése; ha nem csak az idegen népek, hanem saját őseink példája is ajánlják s megerősítik a nyelvújítást: annak szükségét és jogosultságát kétségbe vonni nem lehet. De nem is vonták azt nálunk sem kétségbe, hiszen mindenki óhajtott a nyelv-művelést, csak a módozatok közt volt különbség, melylyel azt eszközölni akarták. Egyik párt magából a nyelvből akarta művelni s megújítani a nyelvet; a másik pedig e működésében az idegen népek munkájának eredményét is tekintetbe óhajtott venni s azoknak példája után dolgozott. Hogy melyik párté lett a győzelem, melyiknek volt nagyobb hatása nemzetiségünk s nyelvünkre, azt Kazinczy működése mutatja meg nekünk!

Szathmáry József.

Folytatás a mellékletben.

melynek kőfalai legerősebbek, hanem az, melynek védelme legvittebb polgárokra van bízva. Ezután az ifj. énekkar a »Himnusz«-t adta elő. Azután nagytsit. *Mitrovics Gyula* lépett a szószékre. Zászlószentelési beszéde igazán remekmű volt. Fejtegette előttünk a szimbolumok szükségességét, jelentőségét, a minő szimbolum a magyar nemzet lobogója, »a mely hogyha kiterjesztetik felettünk, mint az ég felé repülő angyal szárnyai, szívünk akaratlanul is sebesebben dobog és valami átmelegítő buzgóság hatja át azt, akaratlanul is imára kulcsoljuk össze kezünket az előtt az erő előtt, a mely oly nagy hatalommal vezeti a népek és nemzetek sorsát és ebben magának hazánknak életét is.« És fejtegette a magyar nemzeti lobogó színeinek jelentőségét, hogy a piros szín »a lelki és testi tehetségek kifejtésének, a jellem szilárdságának, a tetterőnek, a hazát szerető szív tiszta, piros véreinek a jelképe;« a fehér szín »az emberi élet központjának, a szívnek tisztaságát jelképezi;« a zöld szín pedig »a becsületes törekvésnek, a reménységnek jelképe, melyre bármikor tekintünk fel, mindig ezt látjuk odairva;« »van bíró a felhők felett« s mellette ezt a másikat, melyet a harcoss szívű tevének kezét szent örökség gyanánt hagyott reánk: »előre!« Végiül imára hívta fel a közönséget, hogy hálát mondjon a népek istenének azért, hogy »édesanyánk mellett második édes anyát adott e drága, e szép hazában.« E megható mozzanat után következett a szegbeverés.

Ez az aktus új dolog volt kis városunkban. Feszült figyelemmel kísérte mindenki a lefolyó cselekvényt. Legelőször a zászló-anya vert a zászló nyélbe aranyseget, a következő szavak kíséretében: »mint zászló-anya kívánom, hogy e zászló alatt viruljon az egyesület;« utána *Mitrovics Gyula* e jelmonddal: »Istennel mindenek lehetségesek tinek, nélküle semmi sem!« Majd a koszoru leányok következtek, mindenik egy-egy jelmonddal. *Bogyay Vilma*: »Isten és emberek előtt előre!« *Emődy Etelka*: »Minden ember legyen ember és magyar: a kit e föld hord s egével betakar!« *Kérészi Emma*: »Legyen jelszavatok: ép testben, ép lélek!« *Eperjesy Ilona*: »Ez a zászló azt példázta: ép léleknek, ép a haza!« *Maraszkó Vilma*: »Áldás és fény övezze e zászlót hivatásában!« *Matuszka Paulina*: »Az erő fejlesztésének sikereért!« *Mester Anna*: »Arasson az egyesület e zászló alatt minél több babérokat!« *Nagy Vilma*: »Legyen villámban, dördületben a hit, mint szikla rendületlen!« *Somosi Boriska*: »Ha csügged az erő, buzdítson e zászló!« *Stépan Olga*: »Míg e földön az erő veszne nincs, virulni fog ez egyesület is!« *Szivós Irma*: »E zászló legyen az egyetértés jelképe!« *Az egyesület tanár-elnöke*: »Ki e disz lobogó árnyában edzi karizmat, bátran lépjen elő, halni ha kell a honért!« *Dókus Gyula*: »A haza minden előtt!« *Fejes István*: »Az ifjúságot jóra, szépre vezesse a szépnek szerelme!« *Nagy Gusztáv* közigazgató: »Erős és nemes ifjakat nevelj a hazának!« *Kun Bertalan* püspök: »Emlékezz meg ifju, hogy életed hasonló a hervadó fűhöz!« *Dr. Lengyel Endre*: »E zászlót erő, egység és szabadság lengje mindig körül!« *Kovács István* az egyesület ifjusági elnöke: »Szívemből kívánom, hogy e zászló alól lelkes, életerős polgárokat nyerjen a haza!« *Szakál János*, mint egyesületi tag: »Mint a szabad, tiszta lég és harmat gyöngye felüldi a tikkadt mezőség virányait: úgy gyujtsa meg e zászló lelkünkben a hazaszeretet és vidámság lángjait.

E meglehető gyorsan lefolyó mozzanatok után az énekkar tornászatra hívó dala mellett a zászlószentelési-ünnepségről közönségünk a disztornászat végig nézésére szabad ég alá vonult ki.

A disztornászat szabad- és testgyakorlatokból állott, melyek a vezetők: *Kovács Istvánnak* ügyességéről, tapintatos rendezéséről tanuskodtak. A kitűzött három verseny is a tagok ügyességéről, jó trenirozásáról tett bizonyosságot, ugyanis a gátversenyen első lett: *Hörsik Lajos*, ki is a 353.60 méter hoszuságú s 4 akadálylyal ellátott pályáját 1 p., 3 mp. alatt futotta meg, valamivel később: *Demjén István*. Súlyemelésnél győztek: *Lányi János* és *Tudós István*. Magasugrásnál: *Lányi János* és *Váczy Dező*, versenyen kívül pedig általános elismerést érdemlő ugrásért, melylyel felülmulta a győztest is, szintén díjat nyert: *Szabó Pál* egyesületi tag. *Kovács István* ifj. elnök pedig a verseny bíróság elnökétől 1 db aranyat kapott. A verseny bíróság dr. *Lengyel Endre* ur elnökle alatt: dr. *Ballagi Géza*, *Bogyay Zsigmond*, *Brozorád Rezső*, *Dókus Gyula*, *Fejes István*, *Kiss Elek*, *Kun Béla*, *V. Krüszelyi Bálint*, dr. *Lácay László*, *Molnár Lajos*, *Németh László*, *Nemes Ferenc*, *Nagy Gusztáv*, dr. *Rick Gusztáv*, *Vécsey József* s *Kovács István* urakból állott, kik az egyesületet mély hálára kötelezték nagybecsű pártfogásukkal.

Este a városháza nagytermében táncmulatság fejezte be az egész napi ünnepségeket. Ritkán, meglehetősen régen volt annyi s oly számos vendég jelen, mint a jelen alkalommal. Vidékiek feltűnő sokan voltak, de még feltűnőbbek voltak a nagy számú szép leányok. A csárdást helyszüke miatt jó kedvvel nem járhatta senki, hiszen az első négyest 70—80 pár táncolta. De azért járta a tánc reggelig! Hiába a fiatalságon nem fog ki semmi sem!

Az ünnepség anyagi sikere is váratlan. A disztornászat tiszta jövedelme 113 forint 25 kr. Felülfizettek: dr. *Kun Zoltán* nagysága, mint zászló-anya 30 ft, dr. *Lácay László* 5 ft, *Brozorád Rezső* 5 ft, br. *Vay Miklós* 10 ft, *Molnár Lajos* 10 ft, dr. *Lengyel Endre* 1 db arany, *Bogyay Zsigmond* 6 ft, *Ballagi Géza* 3 ft, *Hatvány László* 1 ft, *Nemes Ferenc* 2 ft, *Meczner András* 2 ft, *Kecskés Antal* 1 ft, *Pásztor Sámuel* 1 ft, *Pataki Sándor* 2 ft, *Kun Béla* 1 ftal. Fogadják az egyesület hálás köszönetét. Most már az egyesület rendszer működési körébe tér vissza, hogy lassan, de lankadatlanul haladva — hasson, aikosson, gyarapitson. Addig is kitartást!

Tudós István.

Vármegyei ügyek.

A budapesti »jó szív« egyesület igazgatóválasztmánya bizalmi férfiakul Zemplénvármegye területére *Molnár István* főispánt, továbbá gf. *Andrássy Tivadart*, *Balogh Géza* orsz. gy. képviselőt, gf. *Mailáth Józsefet*, *Meczner Gyulát* és *Zalay István* orsz. gy. képviselőt választotta meg. A »jó szív« bizalmasai f. hó 6-án a vármegye háza kistermében értekezletet tartottak s központi bizottsággá alakulva, elnökül választották *Molnár*, főispánt. Azután felolvastatták a »jó szív« egyesület segély és kölcsönügyi eljárását tárgyzó szabályzat (lapunk más rovatában közölve van. Szerk.), melynek 2 ik szakasza értelmében a »jó szív« egyesület nemes emberbaráti törekvéseinek tisztán társadalmi uton leendő népszerűsítése végett a vidéki helyi bizottságok megalakítására bizalmi férfiakat küldettek ki és pedig Ujhelyre s vidékére: *Meczner Gyula*, Tokajba s vidékére: *Balogh Géza*, Terebesre és vidékére: gf. *Andrássy Tivadart*, a Bodrogközre: gf. *Mailáth József*. A budapesti »jó szív« egyesület részéről vármegyei árnykárosultjaink javára a Tisza Kálmáné önméltósága által elküldött 8000 ft az e célra vármegyénk területéről begyűlt igen szép összeggel együtt csak akkor lévén kiosztható, ha a vidéki »jó szív« helyi bizottságai megalakultak; felkértek a szervezés munkájával megbízottak, hogy feladatuk megoldáshoz haladéktalanul hozzá látván, működésük sikeréről mielőbb jelentést adjanak.

Takta-Szada kis községnek nagy községgé való átalakítását a belügyministerium megengedte. A közlekedési m. kir. minister az O.-Liszka, B. Olaszki, Tokaj, B.-Keresztur, B.-Zsádány és B.-Kisfalud községek szabad kikötőire vonatkozó szabályzatokat jóváhagyta.

Hírek a nagyvilágból.

II. Vilmos német császár és II. Sándor orosz cár látogatási találkozója, szentpétervári hírek szerint, még e hó folyamán teljesebben megy.

Az aratási kilátások Oroszországban ez idén általában véve igen kedvezőek.

Óriási bankett lesz Párisban e hó 14-én a lapunk mult számában említett és a Mars-mezőn végbemenő nemzeti ünnep alkalmával. Kiszámították, hogy 20 ezer ivópohár és 40 ezer tányér kívánatik a felterítéshez. Estefelé a 300 méteres »Eiffel-torony« második emeletéről tüzi-játék fog bemutattni.

Kolera. Déli Olaszországból ismét aggasztó hírek érkeznek. Megjelent újra a szörnyű vendég: a kolera. Triesztbe érkezett jelentések szerint 28 koleraeset volt Nápolyban.

Hírek az országból.

Magyarosodott helységek. Torontál vármegyében 23 község német, vagy szerb hangzású nevét belügyminiszeri engedéllyel megmagyarosította.

Magyar 16 diadala. A hamburgi lóversenyek legnagyobb díját, az észak német »Derby«-díjat magyarló, *Apponyi Antal* gf. Tegetthoff-ja nyerte meg.

Különfélék.

(Személyi hír) Főispán önméltósága f. hó 7-én reggel a fővárosba utazott. A közigazgatási bizottság július havi ülésére azonban visszatér székvárosába.

(Baross Gábor) közm. és közlek. m. kir. miniszter külön vonaton s nagyobb kísérettel e hó 2-án érintette városunkat. Utazásának célja volt a M. É. K. V. és az I. só magyar-gácsországi vasutvonalon folyamatban lévő építkezések megsejtelése.

(Zemplénvármegye közig. bizottsága) f. hó 12-én tartja rendes havi ülését.

(Meghívó) a f. hó 12-én S.-a.-Ujhelyben, a »Torzsáson« tartandó táncal egybekötött nyári mulatságra. A tánc kezdetét veszi délután 4 órakor. Kedvezőtlen időjárás esetén a mulatság a Csernyiczky-féle vendéglő éttermében tartatik meg,

ahol a tánc esteli 8 órakor veszi kezdetét. A zemplénvármegyei kaszinó.

(Juliális.) Az ujhelyi önkéntes tűzoltó egyesület nyári mulatságát — ha nem esik — ma tartja a Torzsáson. Jól mulatni vágyó közönségünk bizonyára ez alkalommal is sietni fog abban részt venni, mert a derék egyesület mely úgy szólván önerejéből építi az arányaiból már most is mintaszerűnek ígérkező tanyáját és őrtornyát, e nyári mulatságnak tiszta jövedelmét is az építési költségekre fogja fordítani.

(Uj otthon.) *Nádory Vilmos*, kir. mérnök, tisztelt munkatársunk, kedves családjával együtt tegnap vált meg Ujhelytől, s a szerető jó barátok és ezek családjainak szerencsekívánatait magával vive, áttelepedett N.-Enyedre. Tisztelt barátunknak s kedves hozzátartozóinak kívánjuk, hogy új lakóhelyére is elkísérje a jó kedv és kövesse a megelégedés.

(Esküvő.) *Lehoczky Gabriellát* *Lehoczky Mihály* Ujhely városi ügyész kedves leányát tegnap vezette a r. k. plébánia templomban oltárhoz *Markovics János* nagymihályi jbirósági hivatalnok. Az ifju házaseleknak tartós boldogságot kívánunk.

(Országos vásár) A f. hó 2-án végbement ujhelyi országos vásár, kedvező időjárásban jól ütött ki. Eladók s vevők népes közönsége hullámzott naphosszat a tágas vásártéren. Nagy érdeklődést keltett egy Paprika Jancsi-féle bódé, melyben mint halljuk, az ősbembert, Salamon király gyermekkori koponyáját, a félig hal félig ember eleven példányát stb. efféle csodálatosságokat mutogattak — rendőri fedezet alatt.

(Egészségrendészetünk szennye.) Isten kedvező kegyelméből, eddig még nem ütött ki városunkban semmiféle pusztító járvány; azonban a mi halad, el nem marad. Meg kell erről győződ-nünk, ha látjuk azon rondaságot, mely nemcsak a korcsma helyek, de magán lakások udvarain is elterülve, — rothadványos büzzel tölti be a levegőt. Az utcán végig menve a csatorna nyílásokból kiözönlő gazok szédítik el az embert; — ha aztán ennyi sok szemet és piszok láttára undort kapunk, s egy kis üde levegőt végtel a »Diana«-felé vesszük utunkat, akkor kérjük a közegészségügyi közegeket, kérjük a járás főszolgabíráját mint rendőrfőnököt, és kérjük a város főbíráját soha sem mentek még át a korona utcából vezető Rongyva-hidon? — vagy ha átmentek s érezték azt a dögleletes levegőt mely a Rongyva patak tisztátalan ágyából szerte terjeng, nem dobtak meg szívök? nem szóltak fel lelkiismeretök? hogy itt mégis csak tenni kellene valamit. Hiszen a kormányzat egyik legkiválóbb kötelessége — a lakosság közegészségi érdekeinek megóvása; hiszen ez elsőrendű életkérdés! Hat ugyan mit várnak, hogy egykor már komoly munkához fogjanak? Valósággal úgy vagyunk e szerencsétlen városban, hogy még az a kis folyó is, amely arra lenne hivatva, hogy áldás legyen — átokká válik. Nemcsak a Rongyva menti lakosság de az egész város érdekében felszólalásunk komoly méltatására hívjuk fel azokat, a kiket illet.

(Szakáll Antal) ösmert magyar Shakespeare-Molière-recitátor tegnap mult egy hete szerencsét próbált művészetével (?) Ujhelyben is a vármegye-háza nagytermében kisded számú hallgatóság előtt. Szakáll recitatori értékének művészi taglalásába nem bocsátkozunk, mert az nem áll magasabban a jól begyakorolt mesterség nivóján. Mikor az egyes lírai költemények szavalása közben az értelem magasabb, legmagasabb és legeslegmagasabb skáláihoz jutott, hangjának érce és színezése feltűnően hasonlított S.-a.-Ujhely városának ily nyilvános alkalmakból is jól ösmert egyik poétájához; azért nagyon jellemzően mondotta valaki: »ez a Szakáll úgy szaval, mint egy *Bajusz*.« A művészi est tiszta jövedelmének egy bizonyos hányada az árvizkárosultak javára volt szánva. Hogyani ütött ki az anyagi kalkuláció — erről Szakáll ur nem hagyott nálunk egy betűnyi számadást sem.

(A temetők hiénái) Nem egyszer volt már arra eset Ujhelyben, hogy sötét lelkű, kegyetlen szívű emberek, az éj lovagjai, látogatást tettek a halottak csendes nyugovó városában késő éjfélen s ottan a sirok fejfáját kitördelték vagy az élők elleni bosszujuknak más nemtelen módon adtak kifejezést. Ujabbant azt vették dívatba, hogy rabló hiénák módjára neki esnek a siroknak s azokat virág-ékeségeiktől kannibáli könyörtelenséggel megfosztják. Legutóbb is ily gaztetet műveltek a ref. temetőnek egyik sírjával, amelynek rácsozatán keresztülmászva, virág-ágyait letarolták, szépen serdülő fenyőfácskák kitépdesték. A gyászoló férj, aki szívének könyveivel öntözte s nevelte a kegyeletes visszaemlékezés virágait ott a kedves sírhalmon, sirva panaszkolta el nekünk pótolhatatlan veszteségeit. Fájdalom, az ellen, hogy ily barbárságok ne ismétlődjenek, a mi aluszékony rendőrségünk nem nyujthat biztosítást, azért a presbitériumot kérjük föl, hogy keressen s találjon módokat az éj ama sötétlelkű lovagjainak megfékezésére.

(Bolt-feltörés.) *Nagy Béla* (Vályi István utódjának) a Rákóczi-utcán lévő keresett fűszerárus

boltját mult péntekre viradólág eddig ösmeretlen tettesek feltörték s a pénzes fiókban talált mintegy 60 frtnyi pénzkészletet elemelték. Rendőrségünk éberségének e legújabb szatirját érdekessé teszi az a körülmény, hogy a nevezett bolthelyiség előtt van az egyik éjjeli őrségnek állomása. Erre is el lehet zengeni a költővel: »Minden alszik mélyen, az urnak nevében, csak a bakter jár még dárdaival kezében; csak a dárda jár még bakterrel kezében.«

(Vasuti baleset.) A mult számunkban i'y cím alatt említett szerencsétlenségre vonatkozólag előtünk van lizkai levelezőnk részletes tudósítása, mely szerint mult szombaton d. u. B.-Zsadány alatt, hol a második vasuti töltésen most legjavában dolgoznak, a kanyarodásból kirobogó gyors tehervonat elütött s összetört egy földet szállító szekeret. Nagyobb kár sem emberben, sem állatban nem történt.

(A jósló madarakkal házalók ellen.) Kassa sz. kir. város főkapitánya elismerésre méltóan járt el. A kassa-kapa kerülő naplopók által összefogdosott s kalitkába zárt madárkakat szabadon bocsáttatta és ösmeretes papirseleteiket megsemmisítette. Nálunk is gyakran fel-feltüneznek ezek a népámitók, minél fogva nem ártana velük hasonló módon elbánni. A tudatlanság és babonáságnak terjesztésének e módja manapság már sehol sem türethető meg.

(A sóárak fölemelése) A sónak métermázsánki eladási ára emelkedett. A tokaji kir. sóhivatalnál pl. folyó hó 1-től 10 ft 40 kr helyett 10 ft 47 kr ért mérik.

(Óriási humbug.) Az »Abauj-Kassai Közlöny« írja legutóbbi számában: A »Felvidéki Közlöny« kiadását Hedry Bertalan ur vette át. Eperjesről kassai lapot szerkeszteni — miért nem? Ez csak leleményesség. De az eperjesi »Felvidéki Szemlé«-t ugyanazon tartalommal kiadni, mint a kassai »Felvidéki Közlöny«-t, ez már oly óriási humbug a hirlapirodalom terén, a minőhöz hasonlót még Amerikában sem konfundálnak össze. Leszen még e dologhoz szavunk, ha ugyan Hohenauer Ignác szerkesztő ur, (a »Felv. Közl.« volt szerkesztője) aki, meg vagyunk győződve, jóhiszeműleg került ez éltetetlen élelmességbe, le nem mond róla Sáros javára, vagy a közönség első ébredéskor ajtót nem mutat a svihákéria netovábbjának.

(Tíz év mulva) f. hó 4 én találkoztak S.-Patakban az ottani tanító képző intézetnek 1878-ban végzett növendékei, számszerint huszonegyen, hat időközben elhalt. Az egybegyűlteket Dezső Lajos intézeti igazgató atyáskodó szívvel köszöntötte, az eltávoztát s visszatérést hasonlítván a ki- és belélegzéshez, mely az anyaintézetel szerves kapcsolatban álló tanár- s tanító családot élteti s eleveníti. Az igazgató üdvözlő beszédére Vári László, rosnnyói közs. tanító válaszolt a volt tanulóársak, ma már kollégák nevében, szép szavakban adván kifejezték a viszontlátott »kedves tanárok« feletti örömeiket s meghatóan szólván az időközben elhunyt két kedves emlékeztető tanárról is. Csizy Béla, felsővaji ev. ref. tanító szép tollal írott érdekes tartalommal mutatta be a »tíz év történet«-t, melyben elméleti és gyakorlati szakmunkásságának eredményeit összegezte. A becses dolgozat emlékül átadatott az intézet könyvtárának. Végre Dezső Lajos igazgató záróbeszédében szólott a pedagógiának, illetve az egyes tantárgyak módszereinek időközi előhaladásáról. Az intézeti ifjuság énekkara szép haladásról tanuskodó énekszámok előadásával fokozta a viszontlátás örömeit. Végre társas ebéd volt, hol egymást követte az öröm édessége: a tószat, dal, — és az elválás keserűsége.

(Apró sirások.) E.-Bényéről írják, hogy ottan valamint a szomszéd községek szőlőiben a filokszera óriásilag szaporodik. Egész táblák vannak már, hol ez idén a tüke levelet sem hozott. A karókat garmadába hányták s a szegény ember könyöző szemekkel huzgálja ki a tökéket — melyek isteni tüzöket örökre elvesztve hitvány tüzevalókká váltak.

(Felhőszakadás.) Magyar-Izsépen és környékén f. hó 4-én, szerdán délután, ottan emberemlékezet óta elő nem fordult felhőszakadás volt, a mely pár pillanat alatt teljesen elborította a község utcáit, sőt sok helyen a megrémült lakosság házaiba is betódult az áradat. Az ijedséget s apróbb károkat leszámítva a vad rohanással jött ár csakhamar rendes mederre talált.

(A vérhas.) Izbugya-Zbojna községben járványszerűleg lépett fel.

(Népfelkelő tisztjelölteink figyelmébe.) A m. kir. honvédelmi minster e napokban utasítást küldött a népfelkelési nyilvántartási hatóságokhoz, melyben felhívta őket: hassanak oda, hogy a népfelkelő tiszték, legalább hét napi időtartamra az öszi hadgyakorlatokon részt vegyenek s hogy kiképzetésük érdekében minél gyakrabban érintkezzenek a honvéd tisztekkel; mert csak így remélhető, hogy támadható szükség esetére feladatuknak sikeresen megfelelhessenek.

(Révész Imre) táncitanító, több szülő kérelmére, a »Dianna« termében ismét tánciskolát nyitott és előadásait már meg is kezdette. Beiratkozásokat még mindig szívesen fogad.

(Lapunk mai számához) mellékeljük a »Kereskedelmi és Ipari Értesítő« 2-ik számát. Ez új

lap földadata: a kereskedelmi és ipari érdekek előmozdítása s magyar német nyelven Ujváry Béla soproni főreáliskolai tanár szerkeszti. Minden számát 30.000 példányban adják ki s így ez a legelterjedtebb hazai lap. Ajánljuk ez életrevaló vállalatot olvasóink figyelmébe.

(Kített gyermek.) Körösi István gesztelyi lakos f. hó 5-én a községtől nem messze a Szerencs felé vivő ut árkában egy 9—10 hónaposnak látszó egészséges leánygyermeket talált. Ruházata után ítélve a földmives osztályhoz tartozik. A szivtelen anyát a hatóság erélyesen nyomozza. A szopos gyermeket Körösi gondoztatja.

(Lapunk) mult számának hirdetési rovatában a tüke-terebesi országos vásár július hó 11 ére lett hirdelve, de miután 11-én orosz ünnep van, a vásár az azt megelőző napon, vagyis július hó 10-én fog megtartatni, mit is az érdekelteknek tudomására juttatjuk.

Szines selyemszöveteket 85 krtól 7 frt 65 krig méterenkint (körülbelül 2000 különféle színben és untában) öltözet- és darabonkint széküldi Henneberg G. gyári raktára (cs. és kir. udvari szállító) Zürich-ben. — Minták azonnal küldetnek. — Levelek 10 kr. portóval.

Irodalom.

Jókai legújabb regénye! a lélekidomár! Valjon nem elég-e csak annyit mondanunk, hogy irodalmi rovatunkat ez egyszer mindenki a legnagyobb kíváncsisággal olvassa el! Magunk is meg voltunk lepelve, midőn Révai Testvérek, kik Jókai legújabb regényeinek füzetes kiadása által eléggé nem méltatható érdemekre tettek szert, a »Három márványfej« befejezése után pár héttel már »A lélekidomár« első két füzetét küldik be nekünk, annak a regénynek első füzeteit tehát, melyet hazánk legnagyobb két lapja magyar és német nyelven közölt egyszerre, melynek folytatásokban történt előlvasása után mindenki oly hatalmas emelkedést érezt a ragyogó fantáziája és a soha nem pihenő tollának, melynek a hetvenes évek elején alkotott művei óta nem észleltünk. A kik Jókai műveinek füzetes kiadásából ismerték meg legújabb alkotásait, egytől-egyig járni fogják a »lélekidomár«-t is; akik pedig nem tudják, hogy Révai Testvéreknél 20 kros füzetekben szerehetnek meg ezt a nagy regényt is, most e sorok utján értesülnek arról és meg vagyunk róla győződve, hogy e hatalmas mű kevés magyar házból fog hiányzani. Egyes füzetek küldése vagy az egész munkára való előfizetés céljából legelőszörűbb egyenesen Révai testvérek kiadóhivatalába fordulni. Budapest, IV. váci u. 11.

Blaisot kisasszony« a címe a Singer és Wolfner budapesti kiadók által oly gondosan össze állított »Egyetemes regénytár« legújabb kötetének. Lármas és csillogó tulajdonok nélkül való, de annál mélyebb és alaposabb író e kedves regény szerzője: Marió Uchard, ki nemesen egyszerű írói egyéniségét egyiránt távol tudta tartani szenzációt hajhászó kalandos regények, és az élet csufáságaiban gyönyörködő naturalizmus irányától. Nem azt jelenti ez, hogy Uchard nem a való élettel foglalkozik, sőt inkább, csak is ezzel, de izlése az élet szép oldalai felé hajlítja, a mi semmit sem von le jellemfestő és leíró képességének tökéletességéből. A fordító, Fáy Béla, azon volt, hogy a fordítás az eredeti egyszerűségének a benyomását tegye. A kötetet, mely az »Egyetemes Regénytár« legjobbjai közé tartozik, kétségkívül örömmel fogja fogadni a derék vállalat közönsége. Ára csinos, piros vászonkötésben 50 kr.

»Az italmérési regále-jogról« cím alatt dr. Kovács Gyula, kamarai titkár és nemzetgazdasági író tollából, Ferenczi Bernáth miskolci könyvtáros bizományában hasznos füzet jelent meg, mely az italmérési jog gyakorlatát minden oldalról megvilágítja, az 1876. évi 59,560. sz. belügyminiszeri rendelettel oly világos és áttekinthető magyarázattal látja el, hogy a munka, ugy regále tulajdonosoknak, bérlők, kereskedők, bortermelők, kávéosok, cukrászoknak, mint közigazgatási hivataloknak, ügyvédeknek figyelmébe méltán ajánlható. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 1 frt.

A »Vasárnapi Ujság« július 1-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Egy nagy év-ordu ló. (Képpel.) — Rajzok Lengyelország történetéből. (2 arcképpel.) — A Rajna. (Költemény.) Legifj. Szász Károlytól. — Délszláv nók. (3 képpel.) — Egy sorsjegy. Verne Gyulától. (4 képpel.) — Egyveleg. — A prágai nemesölgy-alapítványi intézet új apátnője. (Képpel.) — Adatok az 1849-i orosz beavatkozás történetéhez. — Frigyes császár utolsó napjaiból. (3 képpel.) — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Sakkjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Heti naptár. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negydekre 2 ft, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 ft. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a »Képes Néplap« legelőszörűbb ujság a magyar nép számára, félévre 1 ft.

Egyesületi élet.

A »jó szív« egyesület segély- és kölcsön-ügyleti eljárása*).

1. §. Az egyesület egyszer mindenkorra segélyt vagy olcsó kölcsönt ad oly szegénysorsú károsultaknak, a kik az ország valamely vidékét vagy községét tömegesen sújtó kivételes elemi csapás által, vagyoni viszonyukhoz képest nehezen helyre pótolható tetemes veszteséget szenvedtek.

Ezen segély, illetőleg kölcsön akár a károsultnak közvetlen folyamodása, akár az illetékes közigazgatási hatóság előterjesztése, akár végre az egyesület részéről felkérendő bizalmi egyének javaslata alapján az igazgató-választmány által szavaztatik meg és tétetik folyóvá.

* Az itt említett »jó szív« egyesület székhelye Budapest. Alapszabályait látta és jóváhagyta a m. kir. belügyminiszer f. évi máj. hó 27-én; következőleg nemes emberbaráti működését már meg is kezdette. Szerk.

Egy-egy károsult családfőnek adandó segélyösszeg száz frot, a kölcsön pedig ötszáz frot meg nem haladhat.

Oly rendkívüli esetben, midőn a kölcsönadás valamely formái akadálynál fogva nem lehetséges, kivételesen az igazgató-választmány szavazó ülésén jelenlévő tagok kétharmadának hozzájárulásával a segélyösszeg háromszáz frot emelhető.

2. §. Az igazgató választmány az egyesületnek az 1. § ban körülírt feladatát bizalmi férfiak vagy ily bizalmi férfiakkól alakított bizottságok közbejöttével gyakorolja.

E végre az igazgató választmány minden, a kár által sújtott törvényhatóság vidék vagy járás részére egy vagy több bizalmi férfit kér fel.

A bizalmi férfiak (illetőleg vidéki bizottságok) viszont a kár által sújtott egyes községekben helyi bizottságokat alakítanak.

3. §. Hivatalból tagjai a helyi bizottságnak az illető község minden felekezeti lelkészei, a polgármester és a főjegyző, illetőleg a községi bíró és jegyző. A többi tagokat a 2. §-ban körülírt bizalmi férfiak (illetőleg vidéki bizottságok) nevezik ki. Ugyanezek állapítják meg a helyi bizottság tagjainak számát is.

4. §. A helyi bizottság a maga kebeléből egy elnököt, esetleg alelnököt és jegyzőt választ; a pénztárnok és ellenőr kinevezése a 2. §-ban körülírt bizalmi férfiak (illetőleg vidéki bizottságok) jogköréhez tartozik.

5. §. A helyi bizottság feladatai a 2. §-ban körülírt bizalmi férfiak, illetőleg helyi bizottságok utján:

a) az illető községben adandó segélyezéseket, illetőleg kölcsönöket az egyesület központi igazgató-választmányánál javaslatba hozni; továbbá:

b) a megszávozott összegeket a károsultak kezéhez szolgáltatni;

c) amennyiben a segély vagy kölcsön az illető károsultnak építkezési célra szavaztatott meg s kiszolgáltatása az építkezés előhaladásától tétetett függővé: ezen építkezés végrehajtását ellenőrizni.

6. §. A károsultak segély vagy kölcsön iránti kérelmüket a helyi bizottság, vagy annak elnöke elölt akar írásban, akár szóval adhatják elő. Ha a kért kölcsönt jelzőlág által biztosíthatják: be kell az illető telekkönyvi-kivonatot is nyújtaniok.

7. §. A helyi bizottságnak első fokban, másodfokban pedig a bizalmi férfiaknak (illetőleg vidéki bizottságoknak) a kért segély, illetőleg kölcsön javaslatba hozatala tekintetéből a következőket kell szem előtt tartania:

a) vizssa nem térítendő segély, mely az egyleti alapszabályok 28. §-a értelmében rendszerint 100 frot terjedhet, csak oly károsult részére hozható javaslatba, akinek mind vagyona, mind keresetképesége oly szűkes, hogy a nyerendő segély visszafizetésére kellő szorgalma és takarékosága mellett is alig lehetne képes.

b) Az egyleti alapszabályok 29. §-ban említett, kivételesen 100 frot meghaladó segély egyáltalán csak rendkívüli családi vagy egyéb nyomasztó viszonyok esetében és ezek indokolt előterjesztésével hozható javaslatba.

c) Kölcsönre csak oly károsult tarthat számot, a kinél a visszafizetés biztosítottnak tekinthető. Ily biztosítékul szolgálhat első sorban a telekkönyvi bekebelezés. A folyamodó felek előre kellőleg felvilágosítandók az iránt, hogy ha módjukban áll fedezetül kellő ingatlant jelölni ki, azt el ne mulasztják, mert ez esetben a kölcsönt biztosan megkapni remélhetik, holott ellenkező esetben a siker kétséges. Azok, a kinél a telekkönyvi biztosítás ingatlanok hiányában vagy esetleg az illető telekkönyv B) vagy C) lapjának bonyolódott viszonyai miatt nem lehetséges, vagy nagy nehézségekbe ütközik, igyekezzenek legalább jó kezesség által nyújtani kellő biztosítéket. Csak oly esetekben, midőn a biztosításnak ezen két módzata közül egyik sem szerezhető meg, de az illető károsultnak erkölcsi magaviselete, szorgalmas, takarékos, rendes, józan életmódja alapos reményt ad arra, hogy a kölcsön évi törlesztési részleteit pontosan meg fogja fizetni: hozható javaslatba a kölcsön ezen erkölcsi biztosíték alapján is, ennek tüzetes indokolásával.

8. §. A kölcsönök kamatlába 3 százaléokban alapittatik meg; kivételesen azonban kamatnélküli kölcsön is szavaztatik meg. Tíz évnél hosszabb időre azonban a kölcsön-törlesztés nem terjedhet.

9. §. Ugy a vidéki, mint a helyi bizottság ülésén jegyzőkönyv vezetetik, melyben megneveztetnek az összes jelen volt tagok s röviden eljádatik, hogy mely folyamodóknak, mely alapon, különösen a bizottság melyik tagjának ajánlatára hozottat javaslatba segély vagy kölcsön s hogy kik s mi oknál fogva utasítottak el.

TANÜGYI ROVAT.

Egyesüljünk.

(Zemplénnvármegye izr. tanítóihoz.)

Az emberi szellem, egyéni léte és társadalmi közösségére nézve, oly óriási hatalom, melynek feladata saját munkássága által fejteni ki mindazon erőket s ezek közvetítésével mindazon képességeket, a melyek ugy a jelenben, mint a jövőben

az áldásos eredményt biztosítják számunkra. De hol a szellem elsatnyult, ott nem lévén erő, annál kevesebb képesség: ott ne kecsegtessük magunkat a kedvező eredmény reményének parányi sugarával sem.

Nehogy azonban félreértessenek szavaim, kénytelen vagyok eleve is kijelenteni, hogy az előbbivel nem azt akartam mondani, mintha bizony Zemplénnémetre isz. tanítótestületében szellemi fogyatkozás mutatkoznék s ezáltal lenne az egyesülés eszméjének sikeresítése akadályoztatva, (azt teljességgel nem állíthatom, mert a zemplénnémetre tanító-egyesület nagyjából részben teljes képzettségű fiatal erőkből áll); — de az ember szívét kellemetlen, sőt fájó érzélem lepi meg, valahányszor azt hallja, hogy mi zemplénnémetre isz. tanítók még semmit sem tettünk az egyesülés érdekében!

Hát mi reánk nem hatnak ama dicső példák, melyeket a hazai zsidó népnevelés és magyarosodás előmozdításán működő »Orsz. magy. isz. tanító-egyesület« napról-napra nagyobb számmal mutat fel? Az ország különböző vidékein működő kartársaink mind sűrűbben sorakoznak ezen egyesület zászlaja alá; az egyes vármegyék és vidékek isz. tanítói vármegyeyei fiók-egyesületekké alakulnak, — mi pedig még mindig késünk, még mindig távolról nézzük a küzdőtér!

Vagy vidékünk zsidó tanúgyének terén épen semmi felmutatni való sincs? Ha haladás nem történik, mutassuk fel a hiányokat, azoknak okait, vagy ha haladás történik, hadd örüljenek a lelkes ügybarátok és buzduljanak fel a hanyagok! Vagy nem találunk-e elég anyagot? Hát t. ügytársaim nem hallották-e híret azon zemplénnémetre isz. községeknél, melyekben a zsidó népiskola még hiányzik? Igaz, Nemes Lajos kir. tanfelügyelő ur tiz évi áldásos működése óta pusztulnak nálunk a zugiskolák és az isz. iskoláztatásban statisztikailag óriási emelkedés tüntethető fel.* — mindazáltal akad itt még elég isz. község és szülő, kik a népisk. törvényt a legmakacsabbul kijátsszák!... Nem tudják, t. kartársaim, hogy vármegyénkben most is több zsidó község szabadulni akar legfontosabb intézményétől, — a (csak rövid idő előtt életbe lépett) *népiskolától*? Nincs-e tudomások arról, hogy kisebb isz. községeink az iskolára aránylag legkevesebbet költenek s a tanítók illetményeit mégis a legrendetlenebbül s a legjobb esetben csak akkor szolgáltatják ki, ha minden más szükségletük már kielégített? Hát a hit-és biblia-oktatás magyarosítása, az olvasókönyvek ügye és *anyagi helyzetünk javítása* nem érdekel-e minket?

Az nem szorul hosszabb bizonyítgatásra, hogy kisebb isz. községeinkben működő kartársaink anyagi helyzete hova-tovább tarthatatlan; elég legyen annyit felemlíteni, hogy a legtöbb vármegyeyebeli isz. tanítónak csak 300—400 ft fizetése van. Azért kötelességünk a községektől testületileg követelni, hogy ilyen kartársak fizetését javítsák, rendezzék. Még pedig nem szánalomból sanyaru helyzetük iránt, nem is egyedül a helyzetük javítására való jogosult igényök tekintetéből — pedig ez is elég ok volna reá — hanem az *ügy* érdekében is! Ma, midőn a felekezeti népiskola inkább mint valaha azon tényezők legfontosabbika, melyekkel a jövő nemzedéket a helyes uton lehet megtartani, azt követelik tőlünk, hogy harcoljunk a vallástalanság és indifferentizmus ellen és a harcban győztesek maradjunk, hogy a tanuló ifjúságban sikerrel ápolhassuk a *nemesebb* felekezeti öntudatot, — s ez oly feladat, melynek teljesítéséhez a tanítónak egész erejét kell szentelnie, a mihez mindenképp előtti szükséges, hogy ment legyen a szellemet megőző és éhenhalással fenyegető mindennapi anyagi gondok súlyától!

A fent felsorolt kérdések mind oly dolgok, melyek tevékenységünknek tért kölcsönözzenek.

Egyesüljünk tehát mi is! Vállvetve, egymást támogatva, szövetkezve, egymás példáján buzdulva küzdjünk mi is! Kölcsönös szeretet és egyetértő munkásság legyen jelszavunk!

De mit tegyünk, hogy minél előbb egységes és egyetértő testületté tömörüljünk? Szerény véleményem szerint legcélszerűbb lenne, ha t. kartársaim hozzám vagy *Singer Israel* t. kartársamhoz, mint az »Orsz. magy. isz. tanító-egyesület« vál. tagjához intézendő levelező-lapon az iránt nyilatkoznának, hogy — ha az egyesülés eszméjét helyeslik — *mikor akarják itt, S.-a.-Ujhelyben az alakuló-gyűlést megtartani?*

Fel tehát vmegyeyei isz. kartársaim! Buzduljunk tette! Alakuljunk *vármegyeyei isz. tanító-testületté!* Mutassuk meg, hogy tudunk, akarunk lelkesülni a népnevelésért egyesülés által!

S.-a.-Ujhely, 1888. júl. 1.

A s.-a.-ujhelyi isz. tanító-testület nevében:

Knopfer Sándor.

* A derék tanfelügyelő lelkiismeretes odaadással fáradozik isz. iskolák felállítására érdekében és csakis az ő fáradozatlan működésének köszönhető, hogy a *zsidó zugiskolák oldórádjának* csufolt Zemplénnémetre isz. jelenleg már 14-16 *zsidó népiskola van.* Ezekről, valamint általában a vármegyeyebeli zsidó tanúgy állapotáról majd külön cikkben fogok referálni.
K. S.

Hibaigazítás. Az ujhelyi k. r. gimnázium *jelesinek* névsorában lapunk mult számából kimaradt *Császár József* III. osztályu tanulóinak a neve; e hibát sietünk helyre igazítani.

A homonnai isz. elemi népiskola az 1887/8-ik évi záróvizsgálatai, írja tudósítónk, f. hó 1-én és 3-án folytak le igen díszes hallgató közönség élénk érdeklődése mellett. A tanulók tiszta, magyaros kiejtése, gondolataiknak szabatos kifejezése, valamint általános ismerete minden egyes tantárgyban kellemesen lepett meg mindenkit. De különösen emelte a vizsgálat fényét *Andrássy Aladár* gróf és neje önmagyméltóságainak nagybecsű megjelése. Ez annál nagyobb kiintetés, mivel az intézet fennállása óta, ezuttal részesült először a kiváló szerencsében! Önmagyméltóságai feszült figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták meg a IV. osztályu fi- s leányövendékek értelmes és talpra esett feleleteit több tantárgyból. Távozáskor, a minden szép és jó iránt érdeklődő nemes Gróf, *Leitner Samu* vezértanítót, a magyar nyelvben felmutatott szép siker fölötti elismerésének kifejezésével tüntette ki. Szerdán, 4-én délelőtt volt az évzáróünnep, mely alkalommal *Ungár Sámuel*, az iskolaszék elnöke és *Leitner Samu* szép alkalmi záróbeszédet intéztek a tanulószághoz. A ki ezen zilált anyagi viszonyokkal küzdő hitközség kebelében folyvást dúló személyes egyenetlenségeket ismeri, annál nagyobb örömmel és meglepéssel fogja tudomásul venni, hogy legalább a tanúgy terén, régi hírnevéhez híven, iskolájában most is honol a tiszta honfui érzélem. *Egy jelenolt.*

Grófok a népiskolában. Mult hó 27- és 28-án volt a varannai áll. seg. községi népiskola 3—6-ik osztályának az ez évi záróvizsgálata, melyen az ottani uradalom ura *gf. Hadik Barkóczy Endre, gf. Bathányi* vendégével s *Béla* és *Sándor* testvérével együttesen a vizsgálat mindkét napján jelen volt. A vizsgálatok végén teljes meglepésének aóott kifejezést a tantárgyakban, de különösen a magyarnyelv-tanítás terén felmutatott szép eredmények felett, mondván: *»nem is gondoltam, hogy itt e tóti vidék közepén a népiskolával emyire lehet haladni«* s azután a jó viseletű és szorgalmas növendékek megjutalmazására 30 frtot adott át az iskolaszéknek. Midőn a terjedelmes uradalmak fiatal birtokosa mindjárt kezdetben ennyi érdekeltséget és buzgóságot tanusít a szegény nép árva tanúgye iránt, akkor — írja levelezőnk — nyugodtan tekinthetünk ama jövő elé, melyben fenkölt szelleme egész intenzivitásával fogja a nép érdekeit elősegíteni, bölcsen tudván, hogy azon érdekek érvényesülésével jár a haza boldogsága. Adja a magas ég, hogy úgy legyen!

CSARNOK,

Kirándulás a Pilisre.

— Erdélyi levél. —

(Folyt. és vége.)

Sokáig nem időztünk itt, hanem minden cök-mökunkat részben átmálháztuk felfogadott emberekre, részben használatunkra kirendelt havasi lovakra. Azután mi is felkapaszkodtunk egy-egy, a hegymászásról híres erdélyi csikóra és folytattuk utunkat a tisztás dombra telepitett menedékházig. Nem kell azonban ide egy olyan menedékházat képzelni, mint aminők állanak pl. a kárpát egyesületi túrista-megyékben, mert ez csak egy ölféle faalkotmány, ahol a váratlanul beálló rossz idő alkalmával havasi pásztoraink a juhokkal s kecskékkel buvóhelyet találnak. Ilyen menedékház közelében telepedtünk le mi is. Udvara pázsit szőnyeggel van betertitve, melyre kényelmesen leheverve ég és föld között élveztük a legnagyobb-szerű kilátást.

Oh, mily fenséges 1000 méternyire a halandóság fészkei fölött, fenszárnyaló lélekkel a természetnek szépségében és nagyszerűségében háborítatlanul gyönyörködni! Előttünk egy festői szép szűk völgy terül el megmérhetetlen mélységben; a völgy alsó részén mindkét oldalon a legszébb és a legdusabb vegetáció. Sűrűn elszórva mindenfelé az oláhok szegényes, kajla házikói, körülvéve gyümölcsös kertekkel és gazdag »láz«-okkal, ahol néhány kecske vagy juh legel; szarvasmarhát ritkán látni. Hátunk megett emelkedik a *Pilis*-nek legmagasabb csúcsa, különálló kupalakban, meredek kopár sziklatömbökből rakásba hányva, melynek teteje 1239 mt. magasságban fénylik a felhők közt.

Ez Enyed környékének legnagyobb hegy-csúcsa és jelenleg már hőmertes, de ezeltől 8—10 nappal is még fehér lepellel volt borítva. Az utolsó 200 mt. magasságot megmászni már igen nehéz, mert utja nincs s csak gyalogosan lehet szikláról-sziklára kapaszkodva feljutni. Fekőhelyüinktől jobbra, nagyobb távolságban látni két külön egymás mellett álló meredek csúcsot (Versusecu,) az egyik 1284 mt., a másik 1264 mt. magas. Tehát jóval magasabb mindegyik, mint a *Pilis*. Ezek már állandóan hóval vannak borítva.

A levegő nem volt egészen átlátszó, köd-

fátyol fityegett körülöttünk, de azért mégis szemügyre lehetett venni a körülfelvő erdélyi Kárpátoknak nagyszerű havasait, melyek megszakítás nélkül majdnem körben teszik festőivé a látóhatárt. Délkelet felé látni a fogarasi havasokat. A hoszu csipkés koronák közt kidomborul a hatalmas *Negoin* 1341 mt. magas csúcscsal. Ez, ha jól mondom, Erdélynek a legmagasabb hegycsúcsa. A fogarasi havasok kora reggel egy kis árnyékban vannak, csak déltájban és délután ragyognak tündéri fényben a nap tüzes sugaraitól megvilágítva. Délfelől látjuk a szász-sebesi havasokat, ide tartozik az *Isern* (= tengerszem) 1185 mt. magas kúppal. Délnyugat felől méltósággal int felénk az öreg *Retyezát* 1310 mt. magas hó borított fejével, mint Lear király konokul dacolva a bős elemekkel. Összefoglalva mindezeket s egy pontból áttekintve oly nagyszerű csoport, a mely szépség és természeti nagyszerűség tekintetében a svájci legszebb havasi képpel kiállja a versenyt; de azért még sem jön ide senki, mert ez csak a *mlenk*, hanem a helyett elmegy külföldre s a helyett hogy a külföldit is ide édesgetné, pazarul fecsérlő pénzét a sokkal költségesebb külföldnek sokkal szegényesebb látnivalóira.

Midőn már belefáradtunk a gyönyörködésbe és álmélkodásba, elővettük a tarisznyákat. A sok enniváló nyájasan mosolygott reánk és a havasok nagyságához arányosított étvágygyal hozzáláttunk a falatozáshoz. Barátom! milyen jóízűen eszik az ember 1200 mt. magasságban a tenger színe felett: azt nem lehet kibeszélni, legjobb arról személyesen meggyőződni. Hisz emlékszem, hogy Ujhelyben is, ha úgy kimentünk a Torzsásra, vagy a druzsám szőleijébe, bizon sokat pusztítottunk el ott is örlő malmainkkal s fel is öntöttünk a garatra, de mi volt az ehhez képest, a Torzsásra, vagy a druzsám szőleijébe, bizon sokat pusztítottunk el ott is örlő malmainkkal s fel is öntöttünk a garatra, de mi volt az ehhez képest, amit itt hármacsán elemésztettünk! Tisztességgel legyen megemlítve, a kulacs is adta szivesen, ellenkezés nélkül és kifogyhatatlanul, összeházasítva nemes tartalmát a felséges borszéki vízzel, melyet ugyszólván a forrásból meritettünk. Közbe-közbe a falat megállt az ember szájában, és újra meg újra bámultuk a fenséges panorámának egy-egy megkapó részletét.

De meg vagyon írva, hogy mindennek, a minek kezdete vagyon, kell, hogy vége is legyen! Így voltunk mi is. Felségesen jóllakva bár, de nem »dolce farniente«. De nem ám. Hanem vezényszóra ott termettek a paripák s vezetők. Ujra lóra kaptunk amúgy hamorosan, s jó magam is a 90 kiló és az öt X sulya dacára vígan, új erővel és felrészült kedvvel folytattuk kirándulásunkat.

Hivatalos feladatunk volt helyszini szemléltartani műszaki szempontból, hogyan lesz folytatandó az új ut építése, míg az utolsó hegytetőt is eléri és onnan szép csendesben leereszkedik majd Verespataknak — Abrudbányára.

Az eddig elkészített új ut irányában legközelebb az ugynevezett *sziklakapuhoz* érünk. Ez egy rengeteg nagy sziklából összerakott, majdnem tetőirányosan meredező fal, mely mérhetetlen mélységből húzódik föl a *Pilis* ormáig. A roppant fal csak egyetlen egy helyen van áttörve, a természet- vagy emberi kéz által-e, ki bírná azt ma már konstatálni.

Annál az egy áttörésnél lehet csak gyalog vagy lóháton átjutni. Ezen a ponton kell az új utnak is átkelni; a tehnikának tehát itt, e szédítő magasságban az a feladata, hogy egy minden időben és bármely körülmények közt járható kocsiutat építsen. Nehéz feladat, de kitartó munka s a vármegyeyé áldozatkészsége pár év lefolyása alatt e feladatot is fényesen megoldja.

A sziklakapun átlépve, egy megragadó, igazán vadregényes kép tárul szemünk elé. A baloldalon még az előbb említett gyönyörű völgyet látjuk. Annak a sziklakapuhoz nyuló magasabb részén fekszik *Remete* községnek egy része, szerény kis oláh templomkával. Meg kell itt említeni, hogy *Remete* havasi községnek majd 30,000 holdnyi határa van, de mindössze csak néhány 100 ház és azok is több órányi távolságra fészeken egymástul. Ilyenek itt a havasi községek mind. A már többször említett szép völgy hoszu irányban majd egészen el van zárva a már szintén említett óriási sziklafalal, melynek a kapuján most átléptünk. Ez a sziklafal jobb oldalról fénylik majd a *Pilis* tetejéig, a másik része balfelől mint valami óriási oszlopsor 500—600 mt. magasságu tetőirányos oldalfalakkal ágaskodik föl egész a völgy fenekéről. Oly meglepő és szemkápráztató látvány, amit hírneves tájképfestők, *Litgeti* is megörökített és saját vallomása szerint, ő még ennél vadregényesebb tájképrészletet sem Svájcban, sem Tirolban nem talált. De az egész vidéknek elbűvölő hatását csak akkor élvezzük, ha arccal előre fordulva nézzük a hatalmas *Tarkó* s *Dealu Tarchenlui*-t 1228 méteres csúcsaikkal. A *Tarkó* hasonlít az előbbi oszlopos képződményhez, mintha valami antidiluvialis mérnök építette volna terv szerint az egyes részleteket. Feneketlen homályból emelkednek ki e gigászi tornyok és bércfalak s szédítő magasságba nyújtják ezüst felékar tarfejüket.

Alig birunk megválni e bűvölően szép helytől, mindig újabb és újabb, és az előbbinél szebb alakzatokat venni észre. Órahosszat hol jobbra,

hol balra bámul az ember s azután megint előlől kezd. Hát még az a tündéri ragyogás, mikor a lenyugvó nap bitoros fényvel önti el a ragyogó hófoltokat. Egy darab a menyországból!

Nekünk e szép helytől is hamarosan meg kellett válnunk, hogy folytassuk műszaki szemlénket. Számtalan kisebb hajlásokon és nyergeken lehaladva, újabb hegygerinceket megkerülve, meg újra felkapaszkodva egy-egy magasabb pontra, mindenütt keresve és fűrkészve, összehasonlítva a pluszt a mínuszsal, hol nyílnék a legkedvezőbb nyom (Trazé) az építendő új utnak. Közbe közbe tépdestük a szép havasi gyopárt, ugyan még nem azt a nagylevelűt (Edelweis) az még nem virágozott, de egy kisebb halavány rózsaszínű és fehér fajtáját.

Az idő már 4 óra körül járt. A nap a hegyek mögé bújt s mi a csikókat visszafelé fordítottuk s még egyszer gyönyörködtünk a legszebb pontokon szótlanul, önfelédten, bámulva a hatalmas istennek e remekbe készült alkotásait.

Néhány kisebb tengerszem is került szemünk elé, de mindezt amahoz mérten figyelemre se méltattuk.

Ugy 6 óra tájban visszakerültünk a forrásokhoz. Kissé összetört a szokatlan lovaglás, de ez csak múló baj volt. Különösen mikor a jó havasi forrás, vízből felülvüle elfeledtünk minden fáradságot s földi bajt, mintha csak a Lethe vizéből merítettünk volna. A pihenés jól esett. De nem is lehetett mindjárt tovább menni, mert hát a déli maradékokat is számba kellett venni, hogy távollétünk alatt nem vitte-e el valami saskeselyű vagy havasi kondor s a kulacsok tartalmát nem szitta-e magába valami szalamander... Azután ült a válás bus órája s minden bagázsunkkal kocsira kapva hátat fordítottunk a Pilisnek, Tarkőnek, Szikla-kapunak s szépecskén poroszkáltunk lefelé, mindig csak lefelé.

Este 10 órakor Nagy-Enyeden voltunk. Éjjel itt lent zuhogó eső volt, fent a hegyek közt erős havazás. Másnap a Pilis meg cimborái vastag hólepelbe öltöztek.

Kedves olvasóm! Elmondtam mindent úgy, a hogy azt, az én testi és lelki szemeimmel láttam. Te, birván egy jó adag költői inspirációval, egyszerű, cicomátlan leírásom után is látni fogod mindazokat a nagyszerű alkotásokat, termé-

zeti tüneményeket és csoda szép tájékokat olyan pompában s világításban mint ahogyan én láttam azokat. De ha még így is homályos, vagy hiányos lenne az isteni kép: kérek ne tulajdonítsd azt másnak, csakis az én előadásom erőtelenségének — s ha módod engedi — Nápolyra, Velenczére, Rómára szánt pénzdet költsd el inkább hazád e mindennél szebb panorámájának meg szemlélésére. A viszontlátásra!

—y.—s.

KIMUTATÁSA

a zempléni vármegyei nyilvános kórház 1888. évi június havi beteg-forgalomnak.

1888. május 31-ig ápolás alatt maradt	1888. június 30-ig újra felvett	Ápolak összege	Ezek közül elbo- csátottak				Összes fogytak	A hó végével apo- lás alatt maradt	Az ezen idő alatt fel- merült ápolási napok
			Gyógyulva	Javulva	Gyógyulatlán	Meghalt			
28	43	71	32	—	—	4	36	35	708

Tokár József,
alorvos.

Dr. Schön Vilmos,
főorvos.

Nyilt-tér. *)

**MATTONI FÉLE BUDAI
KESERŰVIZ**

Több
kiállítás jutalmat nyert.

Kapható minden gyógyszerárú és ásványvíz kereskedésben.

MATTONI és WILLE
BUDAPESTEN.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Magyarország leghíresebb s legszén-
savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI POLENAI

mely savanyúvizek, borral vegyítve, a legkellemebb üdítő italt nyújtják; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segélyt adnak; tüdő-, hörgőbántalmaknál, húgycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszert képeznek, — mindenkor megrendelhetők

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízberőnél
Nyiregyházán; s kapható jelesb gyógy-
szertárakban, fűszerkereskedésekben és
vendéglőkben is.

Szerkesztőségi posta.

Sz. K. urnak. Deregyő. „Enyém-tied”: a sorrend ma-holnap az — övé.

A „Papsor járdája ügyében” beadott s a városi főbíróhoz intézett interpellációt, mely a dolgot felcseréli a személylyel s így a „közönség rovataiba”-ba nem jöhet, félre kellett tennünk. A nyilt-tér azonban rendelkezésére áll — ott támadhat, de csak nyilt sisak alatt.

P. L. urnak. Helyben. A téves információ alapuló hír, már helyreigazító sorainak vétele előtt, meg lett cölfolva, mint az lapunk mai számából is kitetszik.

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH JÓZSEF.

Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.**

HIRDETMÉNYEK.

TK. 2497. sz. 1888.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Löw Jakab Henrikné szül. Mendel Betti, ugy is mint kiskoru Löw Hermina t. és t. gyám-anya és Löw Simon, mint néhai Löw Jakab Henrik végrehajtató örökösének Mento Károly, ifj. Soltész András és János végrehajtást szenvedő elleni 60 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, a s.-a.-ujhelyi kir. bíróióság területén lévő, N.-Toronyai községe határában fekvő a n.-toronyai 110. sz. tjkvben A 3-12. sor- és 941., 1117., 996., 1146., 1357., 1378., 1437., 1534., 347/c. és 954/g. hr. sz. a. foglalt erdő, legelő, szántó-föld és pinczéből Mento Károlyt illető fele részre 464 frtban, a n.-toronyai 285. sz. tjkvben 432-434. hr. sz. a. foglalt s Mento Károly nevére jegyzett belhelyre s azon lévő 117. öi. sz. háza 160 frtban, a n.-toronyai 173. sz. tjkvben 1717-1718. és 681. hr. sz. a. foglalt dézsmás szőlőből ifj. Soltész Andrást illető 1/3-öd részre 47 frt 60 krban, végül a n.-toronyai 304. sz. tjkvben (245-247.) hr. sz. a. foglalt belhely és kertből s azon lévő 70. öi. sz. házból ifj. Soltész Jánost illető 1/4-ed részre 160 frtban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi augusztus hó 9-ik napján d. e. 9 órakor N.-Toronyán a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10/100-át, vagyis 46 forint 40 krajczárt, 16 forintot, 4 forint 76 krt és 16 forintot készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvény 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű ismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságánál, 1888. év április hó 21-én.
Kölos,
kir. trvszéki bír.

625/1888. p. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a varannói kir. járásbíróióság 1359/p. 87. számú végzése által Kertész Anna férj. Visnyóvszki Györgyné végrehajtató javára ifj. Kertész János ellen 136 frt 26 kr. tőke, ennek 1885. év október hó 1-én napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 27 frt 90 kr. perköltségek követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 415 frtra becsült 16, igaz szeker stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 625/1888. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis V.-Hosszmezőn alperes lakásán leendő eszközésére 1888. év augusztus 14-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881-ik évi LX. t.-cz. 107-ik §-a értelmében a legutóbbi ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. A netaláni elsőbbségi igények a hivatkozott törvény 111. és 112. §-ai értelmében érvényesítendőek.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Varannón, 1888. július hó 3-ik napján.

Szatankó László,
kir. bír. végrehajtó.

Sírkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLÉK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
VÖRÖS MÁRVÁNY
és homokkő sírkövet.

Tisztelettel

BURGER ADOLF
vállalkozó.

8-

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldeték.

15365/1888. számhoz.

Pályázat.

A magyar északkeleti vasut, saját és az üzletben bíró Szatmár-N.-Bánya, Munkács-Lavoczne, Nyiregyház-Mátészalka és a Szilágysági vasut vonalán lévő összes pöczegődrök tisztításának biztosítására folyó évi szeptember hó 1-től számított 3 év folyamára ezennel ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A feltételek, szerződési minta, feltétlfüzet és az összes pöczegődrök részletezett kimutatása az igazgatóság pályafentartási osztályban, Budapesten II. ker. lánchid-utca 1. sz., ugyszintén Ér-Mihályfalván, Szatmáron, M.-Sziget, Nagy-Szóllós és Bályun, S.-a.-Ujhelyen, Kassán, Ungváron, Munkácson, Nyiregyházán és Zilahon állomásozó pályafentartási mérnöki szakaszok hivatalos helyiségeiben betekintheők.

Az ajánlatok, a pályázati feltételekben megállapított módozat mellett, legkésőbb folyó évi július hó 31 déli 12 óráig nyújtandók be.
Budapesten, 1888. évi június hó 20-án.

A vezérigazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik).

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legközelebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül **érzékenyek** és **tolósúlyyal** vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű **kezelésük** nélfogva az összes világkiállításokon az első díjat nyert **legkifőbb mérlegek.**

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított **tizedes mérlegek áruinál nem magasabbak** — a hitelesítés, csomagolás és vasútra való feladás költségei befoglaltatnak. Gazdasági szeker- és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: **Oszt. magyar Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató** 13-24

BUDAPEST, Andrassy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: **Ujpest — K.-Megyer.**

Vh. 336. sz.
1888.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. jbiróság 394/1887. p. számú végzése által Andreánszky Bálint javára **Filipovics Lőrincz** ellen 32 frt tőke, en ek 1883. év július hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 25 frt 46 kr. perkölttség követelés s 5 frt 47 kr. hird. díj erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 437 frtra becsült 3 tehén, 1 tinó, butorok, 2 ló, 1 ól, 1 szekér, ágyemű, 10 köből krumpliból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. jbirósági 2852/88. p. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis **Borsiban**, alperes lakásán leendő eszközésére **1888. év július hó 13-ik napjának d. n. 1 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóság ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez taranak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1888. évi július hó 2-ik napján.

Petrovits Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Vh. 94. sz. 1888.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a n.-mihályi kir. járásbíró 2462/1887. számú végzése által Markovics Illés lasztoméri lakos javára Kovács János és neje ellen 386 frt tőke, ennek 1887. október 11. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 59 frt 47 kr. perkölttség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 408 frtra becsült 84 db öreg juh, 1 db fejős tehén, 1 db sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a n.-mihályi kir. jbirósági 50/88. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis **Márk községében** leendő eszközésére 1888. július hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez taranak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jknyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt N.-Mihály, 1888. július 1. napján.

Tahy Béla,
kir. bir. végrehajtó.

Tk. 2081. sz.

1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kocso János szomatori lakos végrehajtónak öz. Tomás Jánosné szül. Kocso Anna, mint kiskoru Tomás István, József és Erzsébet t. és t. gyámánya, Tomás János, Tomás Mária férj, Gábrik Pálné, Tomás Julianna férj, Iván Istvánné mindnyájan, mint néhai Tomás János végrehajtást szenvedő örökösei elleni 50 ft tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, a kir.-helmezi kir. járásbíró területén lévő Kis-Ujlak községe és határában fekvő a kis-ujlaki 25. sz. tjkvben 67. és 68. hr. sz. alatt foglalt építkezési hely s kertből Tomás Jánost illető fele részre 191 ftban és a kis-ujlaki 35. sz. tjkvben A. I. 1-9. sor szám alatt foglalt 1/4-ad urbéri kültelekből Tomás Jánost illető fele részre 275 frtban megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888-ik évi július hó 25-ik napján délelőtti 9 órakor Kis-Ujlakon a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 19 ft 10 krt és 27 ft 50 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemb. hó 1. 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszter. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál, 1888. évi ápril hó 3 án.

Kolos,
kir. tvszki bír.

1425. sz.

Tk. 1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Reichard testvérek és Haas Lipót s.-a.-ujhelyi lakos végrehajtónak Mecner Gyula, Mecner Ceilia, Mecner Berta és Ida, mint néhai Mecner Rudolf végrehajtást szenvedő örökösei elleni 401 f. 53 kr. tőkekövetelés s járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő Sárospatak városa és határában fekvő a s.-pataki 70. sz. tjkvben A I 1-4. sorsz. a. Mecner Rudolf nevére jegyzett bel- és külbirtokra 2282 frtban, az ugyanazon tjkvben A II 1-7. és 9. sorsz. a felvett polgári birtokra 1450 frtban, ugyazint az A + 1-2. sorsz. a felvett válogos birtokra 9329/a. hr. sz. a. Mecner Rudolf nevére álló szántóföldre 33 frtban, a s.-pataki 3201. sz. tjkvben A 1-5. sorsz. a szinte Mecner Rudolf nevére felvett bel- és külbirtokra 1006 frtban, a s.-pataki 3349. sz. tjkvben A 1-2. sor- és (2788-2789.) s 2787. hr. sz. a. Mecner Rudolf nevére felvett rét és szántóföldre 125 frtban, végül a s.-pataki 3387. sz. tjkvben A I 1-4. sorsz. a Mecner Rudolf nevére álló bel- és külbirtokra s királyhegyi szőlőre 4497 frtban megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi augusztus hó 3-ik napján d. e. 10 órakor S.-a.-Ujhelyben a kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 228 frt 20 krt, 145 frtot, 7 frt 80 krt, 3 f. 30 krt, 100 f. 60 krt, 12 f. 50 krt és 449 f. 70 krt készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1888. márczius 5-én.

Kolos Gyula, kir. törvényszéki bír.

1294/1888. p. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirtott kir. jbirósági végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gálszécsi kir. bíróság fenti sz. végzése által Isépy Miklós s.-a.-ujhelyi lakos ellen Payzoss Andor és Karsa Ferencz s.-a.-ujhelyi lakos, mint a s.-a.-ujhelyi népbank átruházottjai részére 600 frt követelés, ennek 1880. november 17-től járó 6% kamatai, 1/3 váltó díj, 36 frt 57 kr. eddigi költség végett biztosítási, kielégítési végrehajtást folytán M.-Izsépen 1881. évi február hó 26-án bíróság lefoglalt s 1800 frtra becsült Beverle-féle 20. sz. cséplőkazánból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínen vagyis M.-Izsépen leendő eszközésére határidőül 1888-ik évi július hó 12-ik napjának d. u. 2 órája kitűztetik, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghivatnak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, szükség esetében, becsáron alul is eladatni fognak. Miről érdeklettek értesítennek.

Kelt Gálszécs, 1888. július 1.

Zámbory,
kik. bir. végrehajtó.

TK. 1731. sz.

1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy öz. Kocsordi Jánosné ugyis mint kiskoru gyermekei t. és t. gyámánya végrehajtónak, Fodor Károly végrehajtást szenvedő elleni 200 ft tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmezi kir. járásbíró) területén lévő Kis-Czigánd községe és határában fekvő a kis-czigándi 339. sz. tjkvben A. I. 1-5. sorsz. alatt Fodor Károly nevére jegyzett bel- és külbirtokra s 89/a. i. számú házra az árverést 1617 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi július hó 23-ik (huszonharmadik) napján délelőtti 10 órakor Kis-Czigándon a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 161 frt 70 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1885. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1888. évi márczius hó 17. napján.

Kolos,
kir. tvszki bír.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főherg. és ő felsége Milán szerb király
— asztalán rendes itallal szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép ugy mint hazánkban általánosán a kolera megbetegedés ellen **praeservatív** gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-cézélokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES.

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulattal ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel
az **ÁGNES**-forrás
kiterjedése Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKÜTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Raktár Sátoralja-Ujhelyt: Behyna testvérek és Szentgyörgyi Vilmos urak kereskedéseikben.

Legujabb találmány!
VÁRADY BÉLA szabadalma

Budapesten, kishid-utca 9. sz. alatt.

Az összes államokban szabadalmazott mell-
gomblyuk nélküli

férfi ingek.

A gombok kellemetlen nyomása a mellre, az
ingek szétnyílása által okozott gyakori meghü-
lések teljesen elvannak kerülve.

Az ingek tartóssága tisztelesen emelve.

Kitűnő, kényelmes és tartós! Legezészerűbb
báli ing! Készíthető minden alaku gallérral
és a nélkül. Pár hó alatt több mint 70,000 db
lett üzletben rendelve és eladva. A gyártás
kizárólagos joga törvényesen nekem van biz-
tosítva, mint szabadalom tulajdonosnak és fel-
találónak. Minden utánzás törvényesen tilos.
Kivánatra az ing teljes leírását és rajzát bérmetve
postafordultával küldöm. Vidéki megrendelések-
nél csupán a nyakbőség centiméter szerinti köz-
lése kértik.

Árak: 2 frt 50 krtól feljebb

Általánosan elismert előnyöknél fogva aránylag rövid idő alatt
immár országsszerte meghonosultak és a lakosság minden réte-
gében a legkedvezőbb fogadtatásban részesültek. Azon t. ke-
reskedő urak, kik szabadalmazott férfi ingeimet eladni, vagy
azokat önönmaguk elkészíteni óhajtják, közvetlenül hozzám
fordulni sziveskedjenek. Várady Béla, IV., kishid-utca 9.

S.-a.-Ujhelyben kaphatók kizárólagosan
Kelner József és fia uraknál

Eladatott eddig 70.000 darab bel- és külföldön.

Eladatott eddig 70.000 darab bel- és külföldön.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni,
hogy folyó évi szeptember hó 1-én a **belföldi szeszadó- és
behozatali vám-tariffa minden szesz italra** a mely
külföldről jön — u. m. **jamaicai rum, francia cognac és
liqueurök** — jóval emelkedni fog, minek következtében neve-
zett italok **tetemesen megrágulnak.**

Értesitem tehát a n. é. közönséget, hogy e cikkekbeni
szükségeiteket hosszabb időre a jelenlegi olcsó árak mellett
még nálam fedezhetik.

**Nagy raktárt tartok kiváló finom
különlegességekben, u. m.**

Kiváló finom jamaicai rum.

Valódi francia Cognac.

Gr. Keglevich István promontori Cognac.

Czuba Durozier és Társa promont. Cognac.

Kitűnő szirmiai ó szilvórium.

**Nagy raktárt tartok még a m. kir. országos közp.
mintapineze**

palaozkboraiából.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH JÓZSEF FIA.

2-4

"Zacherlin"

csak
üvegcsékben létezik.

Azért
elővigyázat a vásárlásnál!

mert minden más ilyenmü szer kétségkívül tévutrazetett és hamisított.

Valódi minőségben kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos,
Zlinszky József, Kincsesy Péter és
Reichard testvéeknél.
Sárospatakon: Pavletits Györgynél.
Homonnán: Pápay Pálnál.

Nagy-Mihályban: Marmorstein Simon,
Glück Mór és Czub Bertalanál.
Szerencsen: Rochlitz Rezsónél.
Tokajon: Reiner D. gyógytárában.
Varannón: Cséri Hermannál.

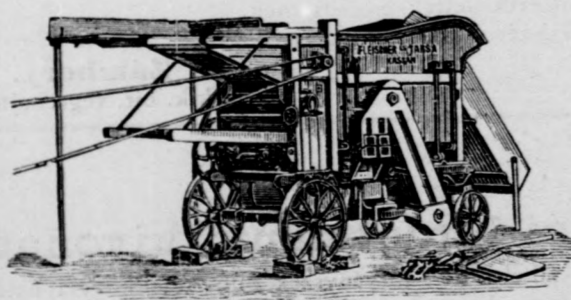
Fő-raktár:

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje KASSÁN, eperjesi-ut 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok
szemmeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű
gépeit a köz eledő **nyári idényre**, nevezetesen:

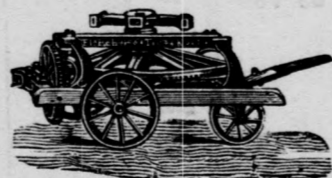

Cséplőkészületeit könnyű já-
rással, járgány vagy gőzmoz-
gony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány
hajtásra is alkalmazva, szal-
marázó készülékkel, vagy
anélkül.

Baker-, és magtár-rostait,

továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgé-
peket és gőzkazánokat. Szeszgyár-beren-
dezéseket, m. p. Henze-főzők, kavarázó-ké-
szülékek, maláta- és burgonya-zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak **jelentékeny készletét**
tartjuk állandóan s bizományi raktárt

BEHYNA TESTVÉR uraknál S.-a.-Ujhelyben.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénknak gyárt-
mányai árjegyzékét kivánatra ingyen és bérmentve
küldjük.

6-6

Christoph Ferenc

padló-fénymáza

szagtalan, gyorsan szárad és kitartós.

Gyakorlati tulajdonságainál és használatának egyszerűségénél fogva
különösen alkalmas a padló **önfényesítésére**. Szobák két óra
után ismét használhatók. Készletben van mindenféle színben, (mely
fed mint az olajfesték) és szín nélkül (csakis fényt kölcsönöz a pad-
lónak.) 10 mtr. = 1 kilo 1 frt 50 kr. — 4 1/2 kilo 6 frt
75 kr. Porto 30 kr.

Szines minták és használati utasítások a raktárakban kaphatók.
Christoph Ferencz Berlin és Prag.

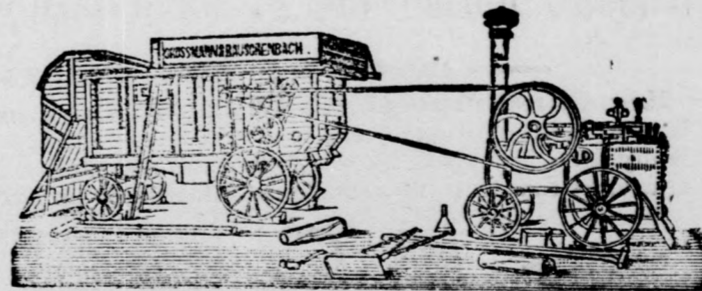
Feltalálója és egyedüli gyárosa a valódi padló fénymáznak.

Raktár S.-a.-Ujhelyben **Malártsik György** fűszerkereskedésében.

**Egy pár magyar állami gépgyárban készült
cséplőgép teljes felsszereléssel és a csép-
lési vállalattal együtt, szabad kézből Király-Helmecczen
a gőzmalom tulajdonosnál eladó.**

2-3

Magyar gőzcséplő-készletek

Gőzmozgonyok

2, 2 1/2, 3 1/2, 4, 6, 8 lóerőre.

Gőzcséplőgépek

fa- és vaskerettel, verőléczes vagy szeges dobbal,

legujabb, legerősebb szerkezet,

legnagyobb munkaképesség mellett.

Olcsó árak és előnyös feltételek.

Árjegyzékek kivánatra.

12-15

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

első magyar gazdasági gépgyára,

Budapest, külső váci-út 7. szám.

Handels- und Industrie-Bote.

Monatschrift für Handel und Industrie.

Erscheint am 1. jeden Monats.

Jahres-Abonnement 1 fl.	Redaktion: Oedenburg, Dominikaner- gasse Nr. 11.	Unfrankirte Briefe werden nicht angenommen, Manuscripte nicht zurückgestellt.	Inserate werden nur für das ganze Jahr aufgenommen.	Mittheilungen jeder Art sind an den Redacteur zu richten.	Briefe werden pünktlich beantwortet.
-----------------------------------	---	--	--	--	--

Anlage unserer heutigen Nummer:
30,000
Exemplare.

Selbsthilfe.

Es waren das stolze Worte, welche beim Empfang der Mitglieder des ungarischen Gewerbevereins in der Wiener Industrie-Ausstellung gesagt worden sind; stolze Worte des erwachenden Selbstbewusstseins unserer Industriellen, die der ewigen Vormundschaft von oben müde, sich nur auf eigene Kräfte verlassen wollen. Das wäre also eine neue Epoche der Selbsthilfe, so wie sie in Amerika schon reiche Früchte getragen. Bürgerfleiß gepaart mit Selbstgefühl kann ja doch Wunder wirken!

Die Frage ist nur: ob auch die Thatfachen — der Wiener Begrüßungs-Rede entsprechen? Leider können wir diese Frage nicht bejahend beantworten. Unsere Handels- und Industrie-Welt zeigt noch immer nicht die zielbewusste Mühigkeit, welche sie von fremden Faktoren emanzipiren könnte. Lese man nur, was ein Korrespondent dem „Pester Lloyd“ aus Nisch schreibt: „Die Salonicher Eisenbahnlinie ist nun schon seit Wochen dem Handelsverkehre offen, allein von einer lebhafteren Aktion unserer Handelskreise in den durch die Bahn tangirten Gebieten ist bis nun nichts zu vermerken. Es scheint, daß unsere Handelskreise trotz der wiederholten Mahnung, daß ein wirklicher Aufschwung unseres Handels nur durch agiles Eingreifen der Interessenten selbst hervorgerufen werden kann, noch immer ihr Heil von der offiziellen Thätigkeit der Regierung erwarten. Indeß bereiten sich auf den in Frage kommenden Territorien im Stillen Dinge vor, von denen unsere Geschäftswelt schon in der diesjährigen Herbstkampagne sehr unliebsam überrascht werden dürfte.“ Und da erzählt der Korrespondent des genannten Blattes, daß französische Weinagenten die diesjährigen Nebeneträge in den Gemarkungen der Nischava, auf den Ausläufern des Jastrebag und Drengebirge, sowie im Wasinatthale zum größten Theile aufgekauft haben und daß dieselben auch weitläufige Kellereien einzurichten gedenken. Unter solchen Verhältnissen dürften diese ertragreichen Weingegenden, aus denen der ungarische Weinhandel seit Jahren einen Sukkurs holte, für uns verloren sein.

Auch auf dem Manufaktur- und Merkantilwaaren-Markte kann der Korrespondent des „P. U.“ bemerkenswerthe Erscheinungen verzeichnen. Kommerzielle Agenten aus Salonichi bereiten seit einigen Wochen die südbosnischen Handelsgebiete und zwar für die Rechnung von englischen, französischen und schweizerischen Fabriken. Dieselben empfangen derzeit keine Kaufordres, sondern machen in den meistkonsumirten Industrie-Artikeln selbst Einkäufe, mit dem Versprechen, diese Waaren im Herbst in ihren in Nisch zu errichtenden Lagern preiswürdiger auf den Markt zu bringen.

Und was machen unsere Handelsinteressenten? So gut als gar nichts. Sie nehmen eine abwartende Stellung ein, bis man aller Voraussicht nach im Herbst schon vor vollendeten Thatfachen stehen wird.

Nicht an Patriotismus, nicht an schönen Worten mangelt es uns — hüben wie drüben — sondern an Mühigkeit und Umsicht. Es fehlt bei uns eben noch immer das richtige Verständnis des französischen Sprüchwortes: „aide-toi et Dieu t'aidera.“ (Hülfe dir selbst, so hilft dir auch Gott). Unsere Handelsleute entfalten wenig persönliche Thätigkeit nach außen und unser konsumirendes Publikum verfolgt noch immer keine zielbewusste Politik zur Unterstützung der vaterländischen Industrie.

Daran muß aber geändert werden, denn sonst bleibt das stolz ausgesprochene Wort: „Selbsthilfe“ eine leere Phrase.

— **Ungarisches Handelsmuseum.** Anlässlich der Fertigstellung des neuen Kataloges des ung. Handels-

musiums in Budapest dürften die folgenden Zeilen von Aktualität und Interesse sein: Das Handelsmuseum ist in seiner gegenwärtigen Organisation eine permanente Ausstellung im großen Style und gleichzeitig ein Musterlager, wie keine zweite Stadt Europas ein ähnliches aufzuweisen hat. Die Institution besteht seit einem Jahre; es wuchs unter der tüchtigen Leitung seines Direktors, Ministerialrath Emerich Kémetz, der von einem, aus hervorragenden Fachmännern bestehenden Direktionsrathe auf's Beste unterstützt wird, gewissermaßen langsam aus sich selbst heraus und entfaltete eine stets umfassendere segensreiche Thätigkeit. Einige Daten werden einen Begriff von den bisherigen Leistungen dieser Institution geben, sowie von dem, was die vaterländische Industrie von derselben noch zu erwarten hat. Die Anzahl der Aussteller ist seit dem Vorjahre von 700 auf 800 gestiegen, da der Nutzen der Anstalt in immer weiteren Kreisen erkannt wird, denn das Museum hat in den wenigen Monaten des Vorjahres seit seiner Eröffnung Verkäufe im beiläufigen Betrage von 70,000 fl. vermittelt. Entsprechend der Vermehrung der Ausstellergahl mußte auch der dem Museum zur Verfügung gestellte Raum vergrößert werden, so daß derselbe heuer um 500 Meter mehr beträgt als im vergangenen Jahre und jetzt bereits einen Flächenraum von 10,000 Quadratmetern offkupirt. Um einen Begriff von den nach Gruppen zusammengestellten Ausstellungsobjekten zu haben, genügt es, einen Blick auf die nachstehende Zusammenstellung zu werfen. Bergbau- und Hüttenwesen sind vertreten durch 23 Aussteller, Eisen- und Metallindustrie durch 27, Maschinen durch 30, Waagen durch 3, telegraphische Apparate durch 4, Baugewerbe und Baumaterialien durch 66, Haushaltungs- und Rükeneinrichtungsgegenstände durch 41, Bade-Einrichtungen durch 9, Beleuchtungs-Materialien und Apparate durch 20, Heizvorrichtungen durch 15. Bis jetzt wurden 1500 Lieferungen vermittelt. Wesentliche Förderung erhalten die Museumszwecke durch den ungarischen und deutschen Sprache erschienenen Katalog, der, übersichtlich zusammengestellt, so ziemlich eine erschöpfende Uebersicht über die gesammte gewerbliche Thätigkeit des Landes bietet. Dieser Katalog, der ein stattliches Buch bildet, wird in 6000 Exemplaren im Lande sowohl, als auch an hervorragendere Firmen, Kasinos, Vereine etc. im Auslande gratis versendet. Die Direction des Handelsmusiums, der es darum zu thun ist, daß einerseits das konsumirende Publikum an das Kaufen vaterländischer Erzeugnisse gewöhnt, andererseits den Gewerbetreibenden Gelegenheit geboten werde, Konkurrenzfähigkeit und zu rascherem Absatz geeignete Erzeugnisse herzustellen, erttheilt auf alle an dasselbe gerichtete Fragen bereitwilligst Aufschluß. Wir empfehlen das Landes-Handelsmuseum den Gewerbetreibenden auf das Wärmste und handeln die Betreffenden in ihrem eigenen Interesse, wenn sie sich hinsichtlich Ausstellung ihrer Erzeugnisse mit der Direction in's Einvernehmen setzen.

— **Vermiethung von Dampfkrast.** Im „Ungarischen Metallarbeiter“ diesem gebiegenen Fachblatte, finden wir die folgenden Angaben über Dampfvermiethung in Wien: Es ist schon oft betont worden, daß das Kleingewerbe bei der Erzeugung verschiedener Waaren mit der größeren Industrie nur so den Wettbewerb aufnehmen könne, daß es sich die Betriebsformen der letzteren aneigne. Die Vereinigung der zerplitterten Kapitaltheile zum Zwecke des Ankaufs der Rohprodukte, des maschinellen Betriebes und des gemeinsamen Verkaufes der fertigen Produkte wurde als unumgänglich notwendig für den Bestand der kleinen Gewerbsleute bezeichnet und hie und da findet man auch schon kleingewerbliche Betriebe, die sich wenigstens eines Faktors, einer billigen Erzeugung — der Dampfkrast — bedienen. Die vom Gewerbeverein veranstaltete Motoren-Ausstellung hat ihre Früchte getragen. Auch eine andere von diesem Verein gegebene Anregung hat sich als nützlich erwiesen. Der Gewerbeverein hat nämlich zu wiederholten Malen auf den

Vortheil hingewiesen, welchen die Gewerbsleute aus der Miethe der Dampfkrast ziehen könnten. Aus dem jüngst veröffentlichten Bericht der Gewerbe-Inspektoren erieht man nun, daß in Wien, abgesehen von vielen Fabriken, welche Dampfkrast an ein oder zwei Parteien abgeben, heute bereits 6 Dampfkrast-Vermiethungsanstalten bestehen. Die größte derselben hat 33, die kleinste 5 Miether. Die Gesamtzahl der in 6 Anstalten befindlichen Miethparteien beträgt 95 mit zusammen 460 Arbeitern. Die Größe der insgesammt vermieteten motorischen Krast beträgt circa 140 Pferdekräfte. Die Miether sind, wie der Bericht hervorhebt, nahezu durchwegs kleinere Gewerbetreibende mit 1—10 Hilfsarbeitern. Ungefähr die Hälfte aller Miether sind Metallschleifer, die andere Hälfte besteht aus Gewerbetreibenden der verschiedensten Kategorien, wie: Schlosser, Drucker, Drechsler, Tischler, Rammacher etc. Die Art der Vermietung, die Zahlungsmodalitäten und die Höhe der Miethe sind in den Anstalten verschieden. Die Entrichtung der Miethe erfolgt seitens der kleinen Gewerbsleute wöchentlich oder monatlich, bei den Größeren monatlich oder vierteljährlich. Der Preis stellt sich so pro Pferdekraft und Woche auf 6 bis 9 fl. und die Dampfmieth für eine Metallschleifspindel, zu deren Betrieb 1/8 bis 1/6 Pferdekraft benötigt wird, auf wöchentlich fl. 1.25—1.50. Bei diesen Preisen scheint die Krastmieth rentabel zu sein. Es wäre zu wünschen, daß die Dampfkrast, sei es durch Aufstellung von Motoren, sei es durch Miethe derselben, von den kleineren Gewerbetreibenden immer häufiger verwendet werde.

— **Wichtig für Fabrikanten, Industrielle und Kaufleute!** Wir empfehlen die Insertion in unserem „Handels- und Industriebote“ allen Geschäftsleuten, die eine große Verbreitung ihrer Inserate wünschen. Diesen Zweck können sie am sichersten durch die Insertion in vorliegenden Blatte erreichen, da die erste (Probe-) Nummer unserer Zeitung in nicht weniger als 50,000 Exemplaren versendet wurde und ist auch diese 3. Nummer in 30,000 Exemplaren erschienen. Unsere Annoncenpreise sind äußerst billig bemessen: 1/8 Seite (9 Ctm. hoch, 12 Ctm. breit) kostet bei einmaliger Einschaltung in der ungarischen oder deutschen Ausgabe 8 fl.; in beiden Sprachen 15 fl.; 1/8 Seite bei zweimaliger Einschaltung in einer Sprache 15 fl.; in beiden Sprachen 22 fl.; 1/8 bei dreimaliger Einschaltung in einer Sprache 22 fl.; in beiden Sprachen 40 fl.; 1/8 Seite zweimal (auf das ganze Jahr) ungarisch oder deutsch 75 fl.; ungarisch und deutsch 150 fl. Größere oder kleinere Annoncen nach Uebereinkommen. — Wir bemerken noch, daß das Bestehen unserer Zeitung gesichert ist und daß jede Nummer in wenigstens 30,000 Exemplaren erscheinen wird.

— **Eine neue Methode zur Verbesserung des Stahls.** Die Wochenschrift des niederösterreichischen Gewerbevereins in Wien berichtet über eine neue Methode, um die Qualität des Stahles zu verbessern. Die Mischung besteht aus einem Pulver von Holzkohle, das mit einer entsprechenden Qualität von Leinöl oder Glycerin zu einem Teig angemacht wird. Der zu behandelnde Stahl wird im Ofen bis zur Rothhitze gebracht, dann in ein Bad obiger Mischung gelegt, bis ihn diese gleichmäßig überzogen hat. Hierauf wird der Stahl abermals erhitzt und gehärtet, indem man ihn gewöhnlich rasch abkühlt.

— **!! Wichtig für jeden Kaufmann und Industriellen !! Adressbuch der Kaufleute, Industriellen, Fabrikanten Ungarns und Nebenländer.**

— **Anlage 1887.** Statt Ladenpreis fl. 15 — um 5 Gulden zu beziehen: durch die Administration der „Bank- und Handels-Zeitung“ Budapest, Révaygasse 8.

Das landwirtschaftliche Adressbuch von Ungarn enthält die besten Adressen ungarischer Grundbesitzer, Richter, Gärtner, Viehzüchter, Spirit-Produzenten etc. nebst deren jährl. Steuerleistung.

— **Elegant gebunden statt fl. 12 — um drei Gulden zu beziehen:** durch die Adm. der „Bank- und Handels-Zeitung“ Budapest, Révaygasse 8.

Verantwortlicher Redakteur und Herausgeber:
Béla Ujvári.

**Erste ungarische allgemeine
Assekuranz-Gesellschaft**

Budapest, Donauquai, im eigenen Palais.
Gegründet 1858.

Gesamtgarantiefonds über 20 Mil-
lionen Gulden.

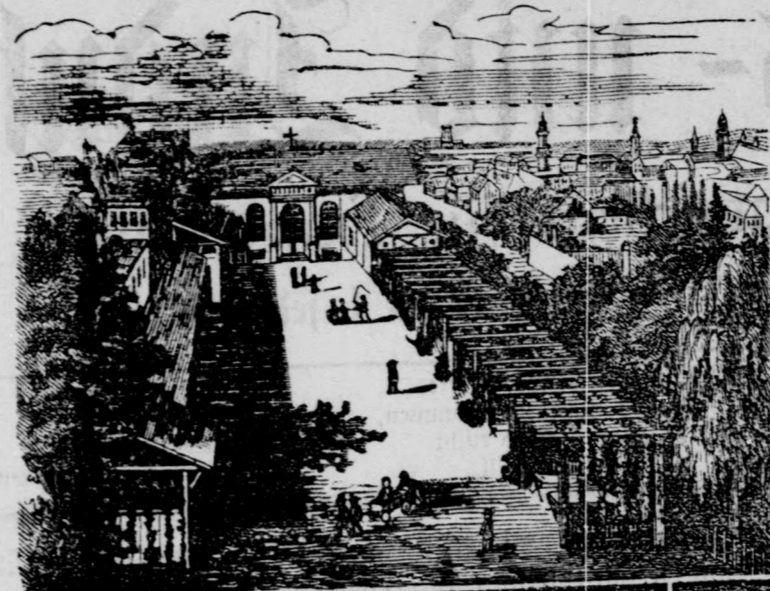
Assekurirt Versicherungen gegen Feuer,
Transport und Hagelschäden, sowie das Leben
des Menschen.

Insbefondere vortheilhaft sind deren 6- u.
10-jährige Versicherungen von Wohn- und Wirt-
schaftsgebäuden gegen Feuerchaden mit dem ersten
Jahre gratis.

Hauptagentur in Oedenburg: **S. Lenck.**

LEHR- und ERZIEHUNGS-ANSTALT LÄHNE IN OEDENBURG.

Vorbereitungsschule für Mittelschulen,
6 Gymnasial-, 6 Real-Classen. Zöglinge
von 6-16 Jahren.

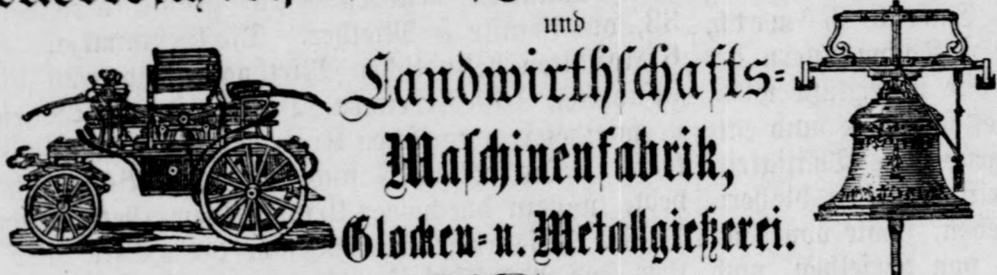
Außerhalb der Stadt, inmitten von schmucken
Gärten und Spielplätzen gelegen, bietet das Institut
alle Vorzüge des Land- und Stadtlebens, ohne die Nach-
theile des letzteren mitzuführen. Für körperlich schwächere
und in Folge dessen auch in der Schule zurückgebliebene
Kinder der gefündeste und passendste Unterrichts-
Lehrplan der ungarischen und österreichischen Staatsan-
stalten mit hervorragender Pflege der modernen Sprachen
(französisch, englisch, ungarisch). — Fortwährende Beauf-
sichtigung der Kinder durch berufsgebildete, diplomirte
Professoren. Vorbereitung zum Eintritt in die k. k. Mi-
litär-Erziehungs-Anstalten, in die Marine- und Handels-
akademie, die verschiedenen Fachschulen und für die Ein-
jährig-Freiwilligen-Prüfung.

Schuljahr: Anangs September bis Ende Juni.

Eintritt neuer Zöglinge zu jeder Zeit.

Programme, Prospekte sowie jede andere Auskunft erteilt bereitwilligst
Die Direktion.

**Allererste ungarische
Feuerlöschrequisiten-, Brunnen-, Pumpen-**

**Landwirthschafts-
Maschinenfabrik,
Glocken- u. Metallgießerei.**

Friedrich Seltenhofer's Söhne
in Oedenburg.

(Gegründet im Jahre 1816.)

Empfehlte sich allen Gemeinden und Feuerwehren zur Lieferung von Feuer-
spritzen jeder Größe nach neuester, bester Construction, aller zur Ausrüstung von
Feuerwehren gehörigen Geräte, als: Helme, Beile, Gurten, Leinen, Signal-
instrumente, Laternen, Leitern, speciell mechanische, Embleme, Geräth-
wagen, Wasserwagen, Schläuche, Eimer, Metallverschraubungen etc.
in nur tadelloser Ausführung.

Garantie 5 Jahre. — Neueste Patente. — Günstige Bedingungen.
Ausgezeichnet mit 25 goldenen und silbernen Medaillen; darunter: Wiener
Weltausstellung 1873: 2 Verdienstmedaillen und goldenes Verdienstkreuz mit der Krone.
Pariser Weltausstellung 1878: Große silberne Medaille. Budapest Landesausstellung
1885: Ehrendiplom. Große Ausstellungsmedaille und goldenes Verdienstkreuz mit der
Krone. Preisliste und Kostenaufschläge gratis und franco.

Ungarwein-Großhandlung

des
Samuel Lenck in Oedenburg, Ungarn.
(Gegründet im Jahre 1792)

empfehlte ihr reichhaltiges und bestassortirtes Lager in Gebinden
und Flaschen von allen Sorten weißer und rother Tafel-
und Dessertweine, Oedenburger und Ruster Ausbrüche,
Ausbruch-Essenzen, herber Szamorodner und buttiger
Tokajer zu den billigsten Preisen.

Specialmarke des Hauses:

**Lenck's Blume roth,
Lenck's Blume weiß.**

Preiscurant und Proben stehen Wiederverkäufern auf Verlangen
zu Diensten.

Eine Errungenschaft der vaterländ. Industrie

ist mit Recht der

LENCK-KAFFEE

zu nennen.

Während der ungarische Consum in Bezug auf Kaffee-Surro-
gate bisher fast ausschließlich auf fremde Erzeugnisse ange-
wießen war, besitzen wir nunmehr in dem Lenckkaffee ein Produkt,
das an Aroma und Geschmack, Kraft und Färbvermögen
alle anderen gleichartigen ausländischen Fabrikate bei Weitem
übertrifft.

In Anbetracht der ausgezeichneten Qualität dürfte der

Lenck-Kaffee

bald die ausländischen Surrogate vom Markte verdrängen
und ein unentbehrlicher Haushaltungsartikel der patriotischen
ungarischen Hausfrauen werden. — Zu haben in allen De-
licatessen- und Specerei-Geschäften.

Muster versendet auf Verlangen gratis und franco

S. Lenck's Fabrik in Oedenburg.

Die Oedenburger Canditen-, Chocolate- & Dragée-Fabrik

des
Jos. E. L. Weiss vorm. Anton Schwartz & Co.
(etabliert seit 1867)

empfehlen ihre engl. Früchtenbonbons Rocks & Drops in allen Sorten
mit den besten Aetheren erzeugt, alle Sorten Caramels, Liqueurs, Fondants
und Marzipanbonbons in hochfeinen Qualitäten und schönster Ausstattung
zu möglichst billigen Preisen. Ferner alle Sorten Biscuits, Mandeln, Pati-
ences und Theebäckereien, sowie Fondants, Desserts, u. Chocolate-Confecete.

Sanz besonders

aber empfehlen wir dem P. T. Publikum, Restaurateuren, Caffeehäusern,
Conditoreien und allen Hausfrauen unsere **Chocolate-Fabrikate,
Cacao und Cankmassen** auf das beste.

Da wir zu diesem Industriezweige alle nöthigen Hilfsmaschinen nach dem Fort-
schritte der Neuzeit angeschafft haben und nur gesunde und feinschmeckende Cacaobohnen
von den ersten Importeuren beziehen, sowie das Feinste in Vanille verarbeiten, und
die Chocolate-Fabrikate mit der größten Sorgfalt überwachen, glauben wir den Beweis
zu liefern, daß auch in unserem Lande — Ungarn — Chocobaden erzeugt werden kön-
nen, die den ausländischen, was Qualität und Feinheit betrifft, gewiß nicht nachstehen.

Um sich von der Wahrheit des Gesagten zu überzeugen, laden wir das p. t.
consumirende Publikum höflich ein, einen Versuch mit unseren Fabrikaten zu machen.

Mariazeller Magen-Dropfen,

vortrefflich wirkend bei allen Krankheiten des Magens.

Schutzmarke.

Unübertroffen bei Appetitlosigkeit, Schwäche des Magens,
übertriebenem Athem, Blähung, saur. Aufstoßen, Kolik,
Magenkatarrh, Sodbrennen, Bildung von Sand u. Gries,
übermäß. Schleimproduction, Gelbsucht, Ekel u. Erbrechen,
Kopfschmerz, (falls er vom Magen herrührt), Magenkrampf,
Hartleibigkeit od. Verstopfung, Ueberladen des Magens
mit Speisen und Getränken, Würmer, Milz-, Leber- u.
Hämorrhoidal-leiden. — Preis à Flasche sammt Gebrauchsanw.
35 Kr., Doppelflasche 60 Kr.

Central-Versandt durch Apotheker Karl Brady, Kremier
(Mähren). — Die Mariazeller Magen-Dropfen sind kein Geheimmittel.
Die Bestandtheile sind bei jed. Flaschchen in der Gebrauchsanweisung angegeben.

Gibt zu haben in fast allen Apotheken.

Warnung! Die echten Mariazeller Magentropfen werden vielfach gefälscht
und nachgeahmt. — Zum Zeichen der Echtheit muß jede Flasche in einer rothen,
mit obiger Schutzmarke versehenen Emballage gewickelt und bei der jeder Flasche
beiliegenden Gebrauchsanweisung außerdem bemerkt sein, daß dieselbe in der
Buchdruckerei des H. Gusek in Kremsier gedruckt ist.

I. évfolyam.

Sopron, 1888. évi július 1-én.

3. szám.

Kereskedelmi és Ipari Értesítő.

Havi folyóirat kereskedelmi és ipari érdekek képviselőjére.

Megjelenik minden hó 1-én.

Előfizetés ára: egy évre 1 frt.	Szerkesztőség: Sopron, Domonkos-utca 11. szám.	Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratokat nem adunk vissza.	Hirdetéseket csak egész évre veszünk fel.	Mindenféle természeti közlemény a szerkesztő névére czimezendő.	Levelekre pontosan válaszolunk.
------------------------------------	--	---	---	---	------------------------------------

Lapunk mai száma
30,000 példányban
jelent meg.

Önsegély.

Büszke szavak valának azok, melyek az orsz. magyar iparegyesület tagjainak fogadtatásánál a bécsi iparkiallítás elhangzottak; iparosaink ebredő öntudatának büszke szavai; azon iparosok öntudatának, kik, megunva a fölülről jövő örökös gyámkodást, csak saját erőikre akarnak támaszkodni. Ez tehát az önsegélynek egy új korszaka volna, a milyen Amerikában már dúsgyümölcsöket termelt. Hiszen önérettel párosult polgári szorgalom csodákat művelhet!

De kérdés az, hogy a tények megfelelnek-e a bécsi üdvözlő beszédnek? Erre a kérdésre fájdalom! nem felelhetünk igenlőleg. Ipari és kereskedővilágunk még mindig nélkülözi azt a céltudatos tevékenységet, mely őt más, idegen tényező befolyása alul fölszabadítaná. Ezt bizonyítja a többi közt az is, a mit a „Pester Lloyd“ levelezője Nischből ír: „A salonicchi vasut-vonal, írja az említett levelező, immár hetek óta át van adva a kereskedelmi forgalomnak, mindazonáltal a mi kereskedelmi körünknek élénkebb tevékenységéről a vasut által érintett vidékeken még semmi sem jelezhető. Ugy látszik, hogy kereskedőink az ismételt figyelmeztetés dacára, hogy t. i. kereskedelmünk valódi föllendülését csak az érdekeltek serény igyekezete eredményezheti: üdvöket még mindig a kormány hivatalos működésétől várják. Ezalatt a kérdéses vidékeken egészen csöndben oly dolgok készülnek, melyek kereskedő világunkat már az ez évi őszi évadban nagyon kellemetlenül fogják meglegni.“ Ezek után elbeszéli az említett lap levelezője, hogy francia borügynökök a f. évi szőlőtermést a Nischava, Jastrebag és Ozrenhegyesség vidékén, valamint a Vlazina-völgyben nagyrészt már megvették és hogy nagymérvű pincéket szándékoznak létesíteni. Ily körülmények közt ezek a jövedelmező borvidékek, melyek a magyar borkereskedésnek évekig segédforrásaival szolgáltak, ránk nézve elvesznek.

A kézmű- és kereskedelmi árúk piacán is érdekes jelenségeket tapasztalt a „P. Ll.“ levelezője. Néhány hét óta salonicchi kereskedelmi ügynökök utazták be a délszerbiai kereskedelmi kerületet, még pedig angol, francia és svájci gyárak megbízásából. Ez ügynökök megrendeléseket nem fogadnak el, hanem egyelőre maguk tesznek bevásárlásokat a legnagyobb fogyasztásnak örvendő iparcikkekből azzal az igérettel, hogy ezeket az árukat ősszel Nischben föllátható raktáraikban olcsóbb áron fogják piacra hozni.

És mindezzel szemben mit tesz a mi kereskedő világunk? Ugyazólvan semmit. Várakozó állást foglal el, míg minden valószínűség szerint az ősszel már bevégzett tények előtt fog állni.

Nem hazafiságnak, nem szép szavaknak vagyunk mi híjával — ide át úgy, mint oda át — hanem a gyors tevékenységnek és előrelátásnak. Még mindig nem fogtuk fel valódi értelmét e francia közmondásnak: „aide-toi et Dieu t'aidera.“ (Segíts magadon és isten is megsegít.) Kereskedőink kevés tevékenységet fejtenek ki kifelé, fogyasztó közönségünk pedig még mindig nem részesíti céltudatos támogatásban a hazai ipart.

Pedig ezen változtanunk kell, mert különben a büszkén kimondott szó: „önsegély“ — üres frázis marad.

Magyar kereskedelmi múzeum. A budapesti magy. ker. múzeum katalógusa megjelenésének alkalmából időszerűnek és érdekesnek véljük az említett múzeumról a következő ismer-

tetés közlését: A magy. keresk. múzeum jelenlegi szervezetében nagy stíliú állandó kiállítás és egyúttal oly mintaraktár, a melyet egy európai város sem képes fölmutatni. Az intézmény egy éve, hogy főnáll; kitűnő szakfőnököt támogatott igazgatója: Németh Imre miniszteri tanácsos derék vezetése alatt lassan, úgy szólván önmagából fejlődött ki és hova-tovább nagyobb, jótékony tervékenységet fejtett ki. Néhány adat fogalmat fog adni egy ezen intézményről, valamint arról is, hogy mit várhat még attól a hazai ipar. A kiállítók száma ez évben 700-ról 800-ra emelkedett, mivel az intézmény hasznát mind szélesebb körökben kezdik fölismerni, a mennyiben a múzeum a mult év néhány havában megnyitása óta körülbelül 70.000 frt. eladást közvetített. A kiállítók számának megfelelőleg a múzeum rendelkezésére bocsájtott teret is nagyobbítani kellett, úgy hogy az ez idétt 500 méterrel nagyobb, mint a mult évben s jelenleg körülbelül 10.000 négyzetmétert foglal el. Hogy a csoportok szerint kiállított tárgyakról némi fogalmat nyerjünk, elegendő egyetlen pillantást vetnünk a következő összeállításra: a bánya- és kohóipart 23, a vas- és fémipart 27, a gépipart 30, a kocsigyártást 3, a táviró készülékeket 4, az építészeti 66, a háztartási cikkek és konyhaszükszökök ipart 41, a fürdő készülékeket 9, a világító készülékek és világító anyagok ipart 20, a fűtő készülékek ipart 15 kiállító képviseli. Eddig a múzeum 1500 közvetített eszközzel. Nagyban előmozdítja a múzeum céljait a magyar és német nyelven megjelent katalógus, mely ügyesen összeállítva, meglehetősen áttekinthetést nyújt az ország egész ipari tevékenységéről. Ezt a katalógust, mely egész vaskos kötet, 6000 példányban egy a hazai törvényhatóságoknak stb., valamint nevezetesebb külföldi cégeknek, kaszinóknak és egyesületeknek ingyen küldik meg. A keresk. múzeum igazgatósága, mely arra törekszik, hogy egy részt a fogyasztó közönség hazai termékek vásárlásához szokják, másrészt, hogy az iparüzőknek alkalom nyujtassék versenye képes és élénkebb forgalomra alkalmas iparcikkek előállítására, minden hozzá intézett kérdésre és tudakozódásra készséggel ad választ. Melegen ajánljuk iparosainknak a keresk. múzeumot és azt hisszük, hogy csak jól felfogott saját érdekekben cselekszenek, ha iparcikkeik kiállítására ügyében a keresk. múzeum igazgatóságával érintkezésbe lépnek.

A szeszadótörvény tudvalevőleg meg van szavazva s azért egy kis összehasonlítás érdekel birtak. A szeszadó eddig hazánkban mintegy 6—7 millió frtot, Ausztriában 7—8 millió frtot jövedelmezett, a mi jóval csekélyebb volt, mint Európa többi államaiban. Még Svédországban is, melynek lakossága nem nagyobb a mi lakosságunk negyedrésznél, 3—4 millió frttal jövedelmezett többet a szeszadó, mint eddig nálunk, nem is szólva Angliáról, hol a szeszadó hektoliterenként 240 frt., holott nálunk eddig csak 9 frt volt. Idegen államokban a szeszadó-jövedelem a következő: Angolország — 200, Oroszország — 420, Egyesült államok — 170, Franciaország — 124, Belgium — 16, Német Alföld — 22, Svédország — 10 millió frt. Az új adó szerint nálunk tudvalevőleg két tétel lesz: 35 és 45 frtos. A 35 frtos tétel alá fognak esni a mezőgazdasági szeszfűzők általában.

Gőzerő bérbeadása. Az „Ungar. Metallarbeiter“ című, Budapesten megjelenő derék szaklapban olvassuk a következő, gőzerő bérbeadásáról szóló bécsi tudósítást: Gyakran hangsúlyozva volt már, hogy a kisipar az árúk termelését illetőleg csak úgy veheti föl a nagyiparral a versenyt, ha ez utóbbi termelési módjait elsajátítja. A szétforgácsolt tőkerészletek egyesítése a nyerstermékek beszerzése céljából, az egyesülés a gépekkel való dolgozásra és a kész termékek elárúsítására:

a kisiparosokra nézve mulhatlanul szükségesnek ismertettek föl és itt-ott már találhatók kisipar-telepek, melyek legalább egy tényezőt: a gőzerővel való olcsóbb előállítását fölhasználják. A bécsi iparegyesület által rendezett motor-kiállítás meg hozta jó gyümölcsseit. Ez egyesületnek egy másik eszméje is hasznosnak bizonyult. A bécsi iparegyesület ugyanis már több ízben utalt arra az előnyre, melyet a kisiparosok a gőzerő kibérléséből látnának. Az osztrák ipar-felügyelőik imént megjelent jelentéseiből kitűnik, hogy Bécsben, nem tekintve azokat a gyárakat, melyek gőzerőt egy vagy két félnek bérbeadnak, jelenleg 6 gőzerő-bérbeadó intézet van, melyek közül a legnagyobboknak 33, a legkisebbnek 5 bérlője van. A bérlők száma e 6 intézetben 95-re rug, 460 munkással. A bérbeadott mozgóerő nagysága összesen körülbelül 140 lóerőnek felel meg. A bérlők, a jelentések szerint majdnem mind 1—10 segédvel dolgozó kisiparosok. Az összes bérlőknek mintegy fele fémköszörűs, másik fele különféle ágakhoz tartozó iparos: lakatos, könyvnyomdász, esztergályos, asztalos, fésűs stb. A bérlés és a fizetés módja, valamint a bérösszeg is az intézetek szerint változnak. A bérösszeget a kisiparosok nagyobbára hetenkint vagy hónaponként, a nagyobb iparosok havonként és évnegyedenként fizetik. Egy lóerő bérösszege egy hétre 6—9 frt. és egy fémköszörű-orsóért, melyhez $\frac{1}{8}$ egész $\frac{1}{6}$ lóerő szükséges, hetenkint 1 frt. 25—50 kr. fizetendő. Ily árak mellett az erő-bérlés jutányosnak látszik és kívánatos, hogy a kisiparosok a gőzerőt, akár motorok felállításával, akár a gőzerő kibérlésével mennél számosabban vegyék igénybe.

Fontos gyárosokra, iparosokra és kereskedőkre nézve! A lapunkban való hirdetést ajánljuk mindazoknak, kik hirdetéseiknek nagy elterjedést kívánnak adni. Ezt legjobban a „Kereskedelmi és Ipari Értesítő“ útján érhetik el, a mennyiben lapunk első (mutatvány) száma 50,000 példányban jelent meg s mai számát is 30,000 példányban adtuk ki. Hirdetési áraink, tekintve lapunk nagy elterjedését, mérsékeltek:

$\frac{1}{8}$ s oldal (19 centim. hosszú és 12 centim. széles) hirdetés egyszeri beiktatása csak a magyar vagy német kiadásban 8 frt.;
ugyanaz mindkét kiadásban egyszer 15 frt.;
 $\frac{1}{8}$ s oldal kétszer csak az egyik kiadásban 15 frt.;
ugyanaz mindkét kiadásban 28 frt.;
 $\frac{1}{8}$ s oldal háromszor csak az egyik részben 22 frt.;
ugyanaz mindkét kiadásban 40 frt.;
 $\frac{1}{8}$ s oldal tizenkétszer (egész évre) csak az egyik kiadásban 75 frt.;
ugyanaz (egész évre) mindkét kiadásban 150 frt.

Nagyobb vagy kisebb hirdetéseket is fölveszünk és megállapodás szerint számítunk. Még csak azt jegyezzük meg, hogy lapunk fönalálása biztosítva van s hogy minden számunk legalább 30,000 példányban fog megjelenni.

Uj módja az acél megkeményítésének. Az alsó-ausztriai iparegyesület bécsi hetilapja az acél minősége javításának egy új módjáról ír. A keverék fa-szénporból áll, melyet megfelelő mennyiségű lenolajjal vagy glicerinnel téztává gyúrnak. Az acél izzóvörösre tétetik s aztán a fönnebb említett keverékbe teszik, míg egyenletesen bevonja azt. Ezután az acélt újra izzóvá teszik és gyors lehűtással megkeményítik.

A „Magyar Kereskedők Lapja“ kiadóhivatalánál Budapesten Révay-utca 8, megrendelhető:
Magyar Kereskedők Évkönyve 1886. 50 kr.
Magyar Kereskedők Évkönyve 1887. 50 kr.
Magyar Kereskedők Évkönyve 1888. 1 frt.
Magyar Gazdák Évkönyve 1888. 1 frt.
Magyarország kereskedőinek és iparosainak Czimtára 1888 5 frt.
Magyarország Mezőgazdasági Czimtára, tartalmazza a magyar földbirtokosok, bérlők, szesztermelők, marhatenyésztők és kereskedők, kertészek stb. pontos czimeit 3 frt.
Kereskedelmi gyakorlati Könyvvitel. 1 frt. 50 kr.
Megbízásokat utánvétellel teljesít:
a „Magyar Kereskedők Lapja“ kiadóhivatala Budapesten, Révay-utca 8.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Ujvári Béla.

**Első magyar általános
BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG**

Budapest, dunapart saját palotájában.

Alapított 1858.

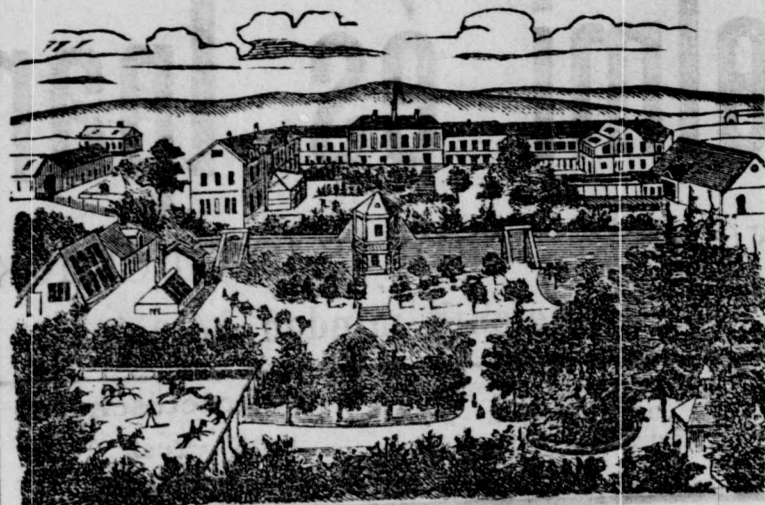
Összes kezességi alap több mint 20
millió forint.

Tűz, szállítmányi és jégkárok ellen,
valamint az emberek életére is.

Különösen előnyök 6 és 12 évre szóló
tűzelleni biztosításai lak- és gazdasági épü-
letekre első ingyen évvel.

Főigynökség Sopronban: **Lenck S.**

LAEHNE TAN- és NEVELŐ-INTÉZETE SOPRONBAN.

4 elemi, 6 gymn. és 6 reálosztályal. Államérvényes bizonyítványok.

Az intézet a városon kívül szép kertek és játszó-
helyek közt fekszik. a falusi és városi élet előnyeit ez utóbbi-
nak hátrányai nélkül egyesíti magában. Gyöngye testalkatú
s ennek következtében tanulmányaiban is elmaradott
növendékek számára igen kedvező és alkalmas.

A tanterv ugyanaz mint az állami intézetekben;
emellett a modern nyelvek (német, francia, angol) ta-
nitására különös gond fordítatik.

Az intézet előkészít: cs. kir. katoná-nevelőintéze-
tekre, tengerészeti és kereskedelmi akadémiákra, külön-
féle szakiskolákra és az egyéves önkényesi vizsgálatra.

**Tanév tartama szeptember elejétől
június végéig.**

Uj növendék bármikor felvétetik.

Bővebb felvilágosítással bármikor szolgál
az igazgatóság.

Legelső magyar
tűzoltó-szerek, kutak, szivattyúk
és
gazdasági gépek gyára,
harang- és érczöntöde.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

SOPRONBAN.

(Alapított 1816-ban.)

Ajánlja községeknek és tűzoltó-egyesületeknek
minden nagyságu, legujabb és legjobb szerkezeti
feeskendőt, tűzoltóság felszereléséhez szükséges minden szerelt, nevezetesen: sisak-
jait, szekerseit, öveit, köteleit, jelző készülékeit, lámpásait, mechanikus létráit, jel-
vényeit (emlékes), szerkocsijait, vizkocsijait, tömlőit, vedreit, érczsavarjait stb.
Kifogástalan kidolgozásban.

Öt évi jótállás. — Legujabb szabadalmak. — Előnyös föltételek.

Huszonöt arany és ezüst éremmel kitüntetve: ezek közt: 1878. ki bécsi világiállítás.
2 érdem-érem és koronás arany érdemkereszt. — 1878. ki párisi világiállítás: nagy ezüst-
érem. — Budapesti 1885. ki orsz. kiállítás: díszoklevél és koronás arany érdemkereszt.

Arjegyzék és költségvetés bérmentve és ingyen.

Magyar borok nagykereskedése.

(Alapított 1792-ben.)

Lenck Sámuel, Sopron.

Ajánlja dűsan fölszerelt **borraktárának** mindenféle fe-
hér és vörös asztali- és csemege-borait, soproni és
rusti aszuját, aszu-essenciáját, fanyar szamorodni
és puttonyos tokaji borait a legolcsóbb áron, ugy
hordókban, mint palackokban.

A ház saját különlegességei:

„Lenck gyöngye“ vörös. „Lenck gyöngye“ fehér.

Arjegyzéket és mintákat elárusítóknak kívánatra rögtön küld

Lenck S. nagykereskedése.

**hazai ipar vívmányának
méltán nevezhető a**

LENCK-KÁVÉ.

Mig eddig a magyar fogyasztás pótkávé dolgában is majd-
nem kizárólag idegen, külföldi termékekre volt utalva, most az
általános elterjedt

LENCK-KÁVÉBAN

oly magyar iparcikkünk van, mely **aromára, illatra, erőre és
festőképességre** minden hasonnemű külföldi gyártmányt
jóval fölülmul.

Jeles minőségét tekintve a

LENCK-KÁVÉ

hivatva van arra, hogy a **külföldi pótkávékat** teljesen kiszorítsa a hazai
piacról és hogy **nélkülözhetetlen** legyen minden magyar háztartásban.

LENCK-KÁVÉ kapható minden csemege- és fűszerkereskedésben.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küld

LENCK S. soproni pótkávégyára.

Máriaczei gyomorcsöppek.

Kitűnő hatású szer a gyomor minden betegségében.

Védjegy.

Fölülmulhatatlan étvágyhiány, gyomorgöngye-
ség, rosz illatu lélekzet, felfúvódás, savanyu felbőf-
fenés, kólíka, gyomorhurut, gyomorerégés, homok- és
daraképződés, tulságos nyálkaképződés, sárgaság,
undor és hányás, főfájás (ha a gyomortól ered), gyo-
morgöres, székszorulás, a gyomornak ételekkel és
italokkal való túlterhelése, giliszták, lép-, máj- és
aranyeres bántalmak eseteiben. — **Egy üvegcsé ára**
használati utasítással együtt 35 kr., kettős palaczk
60 kr.

Központi szétküldés **Brady Károly** gyógyszerész által
Kremsierben, (Morva-ország.)

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvás! A valódi máriaczei gyomorcsöppeket sokat hamisit-
ják és utánozzák. A valódiság jelét minden üvegnek piros, a fenti
védjeggyel ellátott borítékba kell gyöngyölve lennie és a minden
üveghez mellékelt használati utasításon meg kell jegyezve lenni,
hogy az Kremsierben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

**Weisz J. E. L., ezeltott Schwartz Antal és társa
cukorka-, csokolád- és dragée-gyára Sopronban.**

(Alapított 1867-ben.)

Ajánlják mindenféle, legtisztább aetherrel gyártott angol
„(rocks és drops)“ gyümölcsbonbonjait, mindenféle caramel-, li-
queur-, cukorkenyér (marcipán)-bonbonjait, valamint omló-cukor-
káikat (fondant) a legfinomabb minőségben és a legszebb kiállí-
tásban, lehető olcsó áron. Továbbá: mindenféle kétszersültjeiket,
mandola-, patience- és théa-süteményeiket, valamint omló-, dessert-
és csokolád-süteményeiket.

Különösen ajánljuk

a t. cz. közönségnek, vendéglősöknek, kávéházaknak, cukrászok-
nak és háziasszonyoknak csokolád-gyártmányainkat, cacao és csoko-
lád-burok-anyagait (Tunkmassen).

Mivel ez utóbbi iparágához a kor igényei és a haladás által követelt min-
den szükséges segéd-gépezetet megszereztünk és legmegbízhatóbb beviteli há-
zaknál vásárolt egészséges és izletes cacaót használunk, a legfinomabbat vani-
liában dolgozzuk föl és a csokolád-gyártmányokra általában a legnagyobb gon-
dot fordítjuk, azt hisszük: sikerülni fog bebizonyítanunk, hogy hazánkban, Ma-
gyarországban is képesek vagyunk oly csokolád-gyártani, mely bizonynyal nem
áll a külföldi gyártmányok mögött. Hogy az elmondottak felül meggyőződhessék,
ezennel föl hívjuk a t. c. fogyasztó közönséget, hogy gyártmányainkkal próbát tegyen.

Uj! Uj! Uj!

Vakító fehérségű fehérmemüre

háziasszonyok **Bauer** cs. és kr. kizárólagosan szabadal-
mazott

hidegviz-szappana

használatával tehetnek szert. **Bauer** kitűnő szappana hi-
deg, valamint meleg vízben is használható, ugy szóda, vala-
mint lúg hozzáadása **nélkül** s a fehérmemű farsztó **ki-
főzésének elkerülésével.** Ez a szabad. **hidegviz-
szappan** az emberi test mosására **egészségi** okokból
is kiválóan alkalmas, mert alaposan fertőtleníti a bőrt és
meggyógyít **minden bőrbetegséget.**

Gyár és iroda: Bécs, Rudolfsheim, Holochergasse.